

Handläggare:
Tuula Kipinoinen Ericsson
08-508 22 023**Till**
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2014-09-18

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd Tertialrapport 2

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 2 för 2014 med helårsprognos.
2. Nämnden godkänner en ökad omslutning med 14,4 mnkr.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektörLars Wennberg
avdelningschef

Sammanfattning

Nämndens mål bedöms uppfyllas i allt väsentligt. Några dock inte inom given budget. Prognosen på årsutfall redovisar ett underskott med 5,2 mnkr före resultatöverföringar. Efter resultatöverföringar redovisas ingen avvikelse, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom samtliga avdelningar och samordnats av administrativa avdelningen. Ärendet behandlas i samverkansgrupp den 2 september och i förvaltningsgrupp den 9 september 2014.

Bakgrund

Nämnderna ska i uppföljningen redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen. Vid befarade avvikelser ska nämnden besluta om åtgärder för att eliminera dessa. Uppföljningen ska fokusera på nämndens bidrag till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål med tillhörande analyser av utfallet.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	14
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	14
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	14
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	15
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	17
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	19
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm	20
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	21
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	26
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald	27
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.....	29
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg	34
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten.....	46
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva.....	51
3.1 Budgeten är i balans	51
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva.....	59
Synpunkter och klagomål.....	61
Övrigt.....	62

Bilagor

- Bilaga 1: Stadsledningskontorets blanketter SDN 22
- Bilaga 2: Uppföljning av budget 2014 T2
- Bilaga 3: Tertial bokslut Rapport uh018a_6836 SR
- Bilaga 4: Kompletterande uppföljning inom förskola

Sammanfattande analys

Nämnderna ska i uppföljningen redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen och det förväntade resultatet. Uppföljningen ska fokusera på nämndens bidrag till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål med tillhörande analyser av utfallet. Måluppfyllelse och ekonomiskt resultat redovisas under respektive mål.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att genomföra aktivitetsplanen för konkurrensutsättning, arbeta miljömedvetet och medverka till att människor kommer bort från bidragsberoende. Nämnden medverkar också till en ren, vacker och trygg stad där stockholmarna har ett rikt, varierat och tillgängligt kultur och idrottsliv. Förvaltningen arbetar med utvecklingen av Telefonplan, Vision Söderort och kreativa näringar. Förvaltningen medverkar för närvarande i ett e-tjänstprojekt, bekräftelse av faderskap, på nationell nivå. Förvaltningen arbetar med att öka den upplevda tryggheten i stadsdelen och städning av stadsdelens parker och grönområden. Även arbetet med att utveckla miljöarbetet prioriteras.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Förskoleverksamhet

Stora insatser görs för att erbjuda förskolor av god kvalitet till alla barn boende i stadsdelen där föräldrarna så önskar, inom garantitiden. En kontinuerlig översyn av barngrupperna sker så att det råder balans mellan barngruppens behov, storlek och antalet barn per anställd. I staden finns valfrihetssystem inom förskoleverksamheten. Inom stadsdelsområdet finns såväl kommunala som privata utförare.

Social omsorg

I staden finns valfrihetssystem för insatser till personer med olika former av funktionsnedsättning. Inom stadsdelsområdet finns såväl kommunala som privata utförare. För att säkerställa en god kvalitet i verksamheterna används inom social omsorgs verksamhet manualbaserade metoder för utredning och uppföljning av insatser.

Äldreomsorg

I staden finns valfrihetssystem för insatser till äldre. Inom stadsdelsområdet finns såväl kommunala som privata utförare.

Kvaliteten följs upp genom brukarundersökningar, verksamhets- och avtalsuppföljningar, oanmälda besök på vård- och omsorgsboende samt biståndshandläggarnas individuppföljning. Vid vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad genomförs oanmälda besök på dagtid och kvälls-/natttid och vid egen regiverksamhet på kvälls-/natttid. De egna utförarenheterna arbetar ständigt med att utveckla sin verksamhet och anpassa insatserna utifrån den enskildes individuella behov. Brukarnas och anhörigas synpunkter tas tillvara för att utveckla verksamhetens kvalitet.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Prognosen visar ett nettounderskott om 5,2 mnkr före resultatdispositioner, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos. Underskotten finns inom äldreomsorg, förskola, individ-

och familjeomsorg, samt inom ekonomiskt bistånd. Efter resultatdispositioner med 5,2 mnkr redovisas ingen avvikelse mot budget. Detta är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Förskoleverksamhet

Antal barn, grupper och förskolor

Antalet inskrivna barn i stadsdelens kommunala förskolor uppgick den 31 december 2013 till 4 497 barn inkl. allmän förskola i 303 barngrupper, vid 66 förskolor

Under årets första fyra månader har stadsdelen utökat förskoleverksamheten med ytterligare 371 barn. Vid slutet av april fanns det totalt 4 868 barn inskrivna i förskoleverksamheten.

Vid mätningen i slutet av augusti var det 4 662 barn inskrivna. Stadsdelen hade den 31 augusti 65 förskolor med 300 barngrupper, en allmän förskola med 24 barn samt två kommunala dagbarnvårdare med 10 barn. Därutöver finns fyra öppna förskolor varav en drivs på entreprenad.

Efterfrågan på förskoleplatser är fortsatt stor och förvaltningen arbetar på olika sätt för att möta behoven av förskolor. Planerade och akuta evakueringar sker av förskolor. Förskolan Ellen Key har evakuerats på grund av vattenskada och förskolan Udden för planerad ombyggnad. Förskolan Vasan har rivits. Under året har Förskolan Silvergranen lagts ned och barn och personal har flyttat till nya förskolan Luren.

På förskolan Mikrofonen har det startat en avdelning för finskspråkiga barn samt förskola för barn som beviljats barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Förskoleplats inom garantitiden har kunnat erbjudas. Det är dock många vårdnadshavare som får sina barn placerade på annan förskola än sina främsta val. Detta i sin tur leder till förändringar i barngrupperna då omflyttningar sker när barnet får erbjudande om plats som stämmer med vårdnadshavarnas önskemål.

Verksamheten i de öppna förskolorna har varit populära. Besöksstatistiken för stadsdelens öppna förskolor har också ökat under en rad av år. I Sannadalsparken invigdes i slutet av augusti en ny lokal som inrymmer en öppen förskola och ett ungdomskafé. Verksamheterna delar på tider och utrymmen.

Kompetent personal

Rekrytering av förskollärare sker i stor konkurrens. Det råder brist på förskollärare och utbildningsplatserna för barnskötare som vill fortbilda sig till förskollärare är otillräckliga.

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att vara en attraktiv arbetsgivare för förskollärare. Studenter erbjuds verksamhetsförlagd utbildning inom stadsdelen där goda erfarenheter kan resultera till framtida rekrytering. En av stadsdelsförvaltningens HR-konsulter kommer att delta i en stadsövergripande arbetsgrupp vars syfte är att marknadsföra Stockholms stad som attraktiv arbetsgivare.

God och likvärdig kvalitet

Förskolorna arbetar i enlighet med nämndens mål för verksamhetsområdet. För att stödja förskolorna i sitt arbete och samtidigt få en bra uppföljning av verksamheten utan att öka bördan med mer dokumentation och administration fokuseras verksamhetsuppföljningen till ett begränsat antal områden och frågeställningar. Befintlig statistik och redan insamlade uppgifter används huvudsakligen som underlag; Likabehandlingsplaner, förskolans självvärdering "för-

skoleindikatorn" samt brukarundersökning.

Detta ger en röd tråd av verksamhetsuppföljning genom de olika nivåerna i nämndens verksamhet. På respektive nivå kan man sammanställa sina styrkor och utvecklingsområden som i sin tur kan ge underlag för fortsatt utveckling och förslag till nästa års verksamhetsplan.

Resultat av förskolornas arbete redovisas huvudsakligen i verksamhetsberättelsen.

Social omsorg

Myndighetsutövande enheter

Vid *enheten för ekonomiskt bistånd* har andelen personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till stadsdelens befolkning fortsatt att sjunka. Även andelen långvariga bidragstagare minskar något. Det faktiska antalet personer med långvarigt bidragsberoende har minskat från 309 personer för ett år sedan till 302 personer. Enheten för ekonomiskt bistånd har implementerat bedömningsinstrumentet FIA (föresattningar för arbete) i syfte att fokusera särskilt på denna grupp. Målgruppen är biståndsmottagare som varit aktuella minst fem månader med oklara försörjningshinder. FIA är tänkt att klargöra vilka insatser som är lämpligast för att blir självförsörjande och hur den enskildes situation och föresattningar behöver vägas in. Enheten fortsätter att erbjuda anpassade insatser via Jobbtorget och även arbetsträningsplatser vid förvaltningens egna sysselsättningsverksamheter.

Barn- och ungdomsenheten har under året haft en hög arbetsbelastning med anledning av personalomsättning. Det har varit nödvändigt att anlita externa konsulter samtidigt som en intensiv nyrekrytering har pågått. Rekryteringsprocessen behöver pågå ännu en tid framöver.

Under perioden har antalet nyanmälningar ökat och antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat markant. Idag är femton ensamkommande barn/ungdomar aktuella för insatser och ytterligare fler har under året varit aktuella i kortare perioder i avvaktan på placering i annan kommun. Den 1 september öppnar socialförvaltningen ett asylboende med 14 platser för ensamkommande barn/ungdomar i Axelsberg, vilket förväntas påverka barn- och ungdomsenheten.

Familjevårdsteamet har utökats med en familjevårdssekreterare och en barnsekreterare. Under perioden har en utbildningssatsning i Signs of Safety planerats som kommer att starta under hösten 2014 både för barnavårdsutredare och för familjerättssekreterare.

Barn- och ungdomsenhetens projekt riktat till ungdomar 19-29 år med någon form av kriminalitet fortlöper som planerat. Projektet drivs i samverkan med vuxnenheten och beställarenheten funktionsnedsättning och använder sig av insatser som erbjuds av arbetsmarknadsförvaltningen.

Beställarenheten funktionsnedsättning har till följd av ett utökat antal ärenden under perioden förstärkt personalstyrkan med ytterligare en biståndsbedömare inom den arbetsgrupp som arbetar med vuxna med funktionsnedsättning.

Beställarenheten ansvarar för det projekt om den nya psykiatriska diagnosen patologiskt samlande (hoarding) som drivs tillsammans med Karolinska institutet och stadsdelsförvaltningarna i Älvsjö, Skärholmen och Enskede-Årsta-Vantör, som under perioden har anslutit sig till projektet. Projektet arbetar nu med att utveckla metoder för att identifiera målgruppen och ge rätt insatser.

Vuxnenheten har under perioden fortsatt sitt arbete med att se över enhetens egna insatser.

Utförarna inom enheten har skapat en egen arbetsgrupp med målet att få en sammanhållen utförarorganisation där kompetensutveckling och samarbete kring enskilda klienter och kring metodfrågor får en självklar plats. Futuras behandlingsverksamhet har utökats och intensifierats genom att behandlingstiden har förlängts och antal behandlingstillfällen per vecka har utökats.

Vuxenenhetens projekt kring hälsa och friskvård, för vilket man erhållit medel från staden, kommer att starta i början av september i form av gruppverksamhet. Samsjuklighetsteamet på vuxenenheten leder projektet i samarbete med landstingets beroendemottagning. Målgruppen är de klienter som är samsjuka i psykisk sjukdom och beroendeproblematik.

Andelen hemlösa fortsätter att vara hög. Det egna stödboendet Valet har hög beläggning och tränings- och försöklägenheter används i så stor utsträckning som det är möjligt. Det tillkommer dock hela tiden nya personer med hemlöshet som en del i sin problematik.

De myndighetsutövande enheterna som arbetar med försöks-, tränings-, och jourlägenheter har under perioden planerat och förberett för att söka medel för ett hemlöshetsprojekt under 2015. Projektet syftar till att en boendelots ska arbeta aktivt och uppsökande med de klienter som bor i stadsdelens tränings- och jourlägenheter och ge ett individuellt stöd med syfte att klienterna på sikt ska ordna ett eget boende.

Utförarenheter

Gruppboendestäder

I mars-april 2014 utökades Liljeholmens gruppboendestäder med en ny servicebostad på Främlingenvägen. Verksamheten har totalt sju boende i åldrarna 18-46 år. Personerna har lindrig till måttlig utvecklingsstörning och några av dessa personer är döva. Alla de boende har egna lägenheter i närliggande fastigheter.

Hägerstens gruppboendestäder har tagit emot nya ungdomsjobbare ifrån arbetsmarknadsförvaltningen och har nu tre ungdomsjobbare i verksamheten, och kommer under hösten även ta emot två introduktionsanställda även de via arbetsmarknadsförvaltningen.

Gruppboendestäderna har under perioden jobbat aktivt med projektet att öka medvetenheten och kunskapen om kost och motion samt med att öka brukarinflytandet genom delaktighetsmodellen som utarbetades under 2013.

Assistansenheten

Vid assistansenheten kommer två stycken ärenden med omfattande behov att avslutas med anledning av flytt till en annan kommun. Detta genererar i en övertalighet i storleksordningen 13 personer.

Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamheter m.m.

Fruängens yrkesgrupp och Glasade gången har tagit emot varsin omsorgsvärd från Jobbtorget vilket fungerar mycket bra, både för verksamheterna och personerna som praktiserar. Glasade Gången/Café Hitom har även tagit emot en lärling i två år från Lärgården.

Glasade Gången har startat samtalsgrupper om sex och samlevnad för arbetstagarna/brukarna. Det är 12 kvinnor och 13 män som deltar och de är positiva till informationen och diskussionerna.

Liljeholmens dagliga verksamhet har fortsatt sitt arbete med delaktighet för brukare. Kommunikation och bemötande har varit teman för personalens handledning hittills detta år. På Liljan har man påbörjat arbetet med att ta fram gemensam värdegrund för både brukare och medarbetare.

Träfflokalen Kravatten vid Stöd- och aktivitetsenheten har fått medel från staden till projektet Ung hälsa - kunskap och gemenskap. Projektet arbetar för att få unga vuxna att komma igång med lustfyllda aktiviteter som samtidigt motverkar viktuppgång. Projektet samarbetar med landstingets TIPS (enheten för tidiga psykoser).

Det neuropsykiatriska boendestödsteamet rapporterar en ökning av brukare. Teamet har nu 83 brukare vilket är en ökning med 10 brukare sedan årets början.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Socialtjänstenspektörer har nyligen inlett en kvalitetsgranskning av förvaltningens missbruksvård. De kommer specifikt att granska myndighetsutövningen vid vuxnenheten med fokus på klientens delaktighet i utredning, val och planering av insatser samt hur samverkan ser ut internt och externt när klienten har behov av insatser från flera enheter och verksamheter.

Stadens revisorer genomför under hösten en granskning av icke verkställda beslut inom LSS och individ och familj.

Beställarenheten arbetar aktivt med att kvalitetssäkra att handläggningen utförs på ett rättssäkert sätt utifrån den enskildes resurser. Vårens kollegiegranskningar visar i stort att ansökan, utredning, kontakter under utredningens gång och beslut dokumenterats på ett tillfredsställande sätt. Enhetschef har gått igenom samtliga handläggares dokumentation i ärenden med fokus på hur ofta uppföljning i ärenden skett samt hur utredningsmaterialet DUR använts, även här visar granskningen att dokumentationen är tillfredsställande.

Vid barn- och ungdomsenheten har familjevårdsteamet utforskat och granskat familjehemsplaceringar som avbrutits för att analysera vilka riskfaktorer som behöver uppmärksammas och minskas i arbetet med barnen för att säkerställa stabilitet i placeringarna.

Brukarundersökningar

Inom social omsorg följs verksamheterna upp genom egna årliga brukarundersökningar med syfte att mäta brukarens nöjdhet. Brukarundersökningar har delats ut både till myndighetsutövande enheter och utförarenheter under våren och resultaten kommer att redovisas till nämnden under hösten.

Även centrala brukarundersökningar har genomförts inom bland annat gruppboendestäder, daglig verksamhet och ekonomiskt bistånd men resultatet är ännu inte presenterat.

Äldreomsorg

Behov

I juli 2014 var totalt 2 109 personer aktuella för vård, omsorg och insatser inom äldreomsorgen varav cirka 1 481 personer hade hemtjänst i ordinärt boende, 101 personer bodde på servicehus och 514 personer bodde på någon form av ett vård- och omsorgsboende med hel- dygnsomsorg.

Antalet personer som har hemtjänst i ordinärt boende har sedan början av 2013 och till och med juli 2014 varit relativt konstant. Behovet av vård- och omsorgsboende har minskat sedan mer än ett år tillbaka. Antalet helmånadsplatser har sjunkit från 556 i januari 2013 till 514 i juli 2014.

I stadsdelen finns två servicehus med totalt 193 servicehuslägenheter, varav 16 av dessa servicehuslägenheter står tomma i dagsläget.

Förändrings- och utvecklingsarbete

Ett viktigt utvecklingsområde är en trygg vård och omsorg till de mest sjuka äldre som bor hemma. Stadsdelsförvaltningen och vårdcentralerna i området har erhållit extra medel för 2014 från sina respektive huvudmän vilket möjliggör en fortsatt utveckling av samverkan utifrån det avslutade projektet "Bättre Samverkan - Bättre Liv". En gemensam överenskommelse om vården och omsorgen om personer med demenssjukdom är under utarbetande, bland annat anordnades workshops den 13 juni med fokus på demensvården.

För hemtjänst i ordinärt boende har ett nytt ersättnings- och tidsregistreringssystem införts fr.o.m. i år, som innebär att hemtjänstutföraren ersätts för faktisk utförd tid. Hemtjänstpersonalen har handdatorer där tidsregistrering och dokumentation görs. Införandet av det nya systemet har varit tids- och arbetskrävande både för hemtjänstutförarna och beställarenheten äldre.

Förvaltningen har låtit göra en genomlysning av hemtjänsten i egen regi, som handlar om enhetens organisation och styrning av arbetsprocesser samt om förhållandet mellan beställd tid, utförd tid, arbetad tid och gångtid/kringt看, utifrån det nya tids- och registreringssystemet. Genomlysningen kommer att ligga till grund för hemtjänstens fortsatta organisations- och utvecklingsarbete.

Förvaltningen planerar att genomföra en översyn gällande behovet av korttidsplatser på Axelsbergs vård- och omsorgsboende. Detta mot bakgrund av att korttidsplatser står tomma under längre perioder. Växelvårdsplatserna är möjliga att flytta inom boendets avdelningar för somatisk vård.

På det privata vård- och omsorgsboendet Attendo Valborgsmässovägen (f.d. Rosengården), uppfyller inte badrummen arbetsmiljökraven, men boendet har dispens av Arbetsmiljöverket att bedriva verksamhet till den 15 juni 2015. Förvaltningen har nyligen fått besked från verksamhetsansvarig att de boende och deras anhöriga har informerats om att vård- och omsorgsboendet kommer att avvecklas våren 2015.

Vård- och omsorgsboende har plats för ett 80-tal boende, vara ett 30-tal av de boende är "hemhörande" i Hägersten-Liljeholmen och vilket innebär biståndsbesluten fattats av förvaltningens beställarenhet äldre. De boende har möjlighet att välja annat vård- och omsorgsboende inom stadens valfrihetsmodell.

Beställarenheten äldre (tillhör organisatoriskt avdelningen för social omsorg) Biståndshandläggningen ska vara rättssäker och av hög kvalitet. Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggnings- och utredningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut. Samtliga tidsbegränsade beslut är aktuella. Enheten arbetar aktivt med kvalitetsutveckling och har fokus på individuppföljning samt att säkerställa likställdheten i myndighetsutövningen. Information och ökad tillgänglighet för brukarna prioriteras. Bland annat har beställarenheten en mottagningsgrupp under kontorstid, som fungerar mycket bra både utifrån ett brukar- och

medarbetarperspektiv. Enheten har under fått stadens Förnyelsepris för detta.

Beställarenheten äldre vill fortsätta sitt kvalitets- och utvecklingsarbete och har därför framfört önskemål om möjligheten till mobil dokumentation för att underlätta för medarbetarna och öka delaktigheten bland de äldre. Förvaltningen planerar för ett ev. pilotprojekt.

Biståndshandläggarna deltar också i de utbildningar som arrangeras av äldreförvaltningen.

Äldreomsorgens utförare

Enheterna arbetar systematiskt för att säkerställa och utveckla kvaliteten i verksamheten bland annat har checklistor för enheternas egenkontroll utvecklats. Värdegrundsarbetet fortgår vid enheterna.

Inom den kommunala hemtjänsten fortsätter den specialiserade hemtjänstgruppen som riktar sig till äldre med demenssjukdom att utveckla sitt arbete. Personalen har särskild kompetens inom demensområdet och arbeta utifrån en helhetssyn där insatserna samordnas utifrån den äldres behov och önskemål och där samarbete med och stöd till närstående ingår.

Dagverksamheterna har fokus på att öka "kundnöjdheten" genom att se över hur man kan utveckla och anpassa tider för öppethållande och aktiviteter utifrån brukarnas och anhörigas önskemål. Informationen om dagverksamheternas aktiviteter är ett prioriterat förbättringsområde.

Vid vård- och omsorgsboende fortsätter arbetet med att ge de boende en meningsfull vardag genom ökade möjligheter till utevistelser, trevliga måltider, gemenskap och aktiviteter.

Verksamheterna deltar i stadens projekt "Ungdomsbesök på vård- och omsorgsboende" där ungdomar på helgerna hjälper de boende att delta i olika aktiviteter, utevistelse och olika kulturupplevelse.

Riskbedömningar för att förhindra fall, undernäring och trycksår samt registreringar i de nationella kvalitetsregistren genomförs vid servicehus och vård- och omsorgsboende. Årliga läkemedelsgenomgångar genomförs i samverkan med läkare.

Ett utvecklingsområde är riskbedömning i SeniorAlert gällande munhälsa.

Vård i livets slutskede är ett annat prioriterat utvecklingsområde, där regler har tagits fram utifrån nytt nationellt vårdprogram och kunskapsstöd för god palliativ vård. Förslag finns om att inrätta ett Palliativt kunskapscentrum i Stockholms län för stöd och utveckling av den palliativa vården och omsorgen.

Äldrecentrum erbjuder utbildnings- och stödinsatser för äldreomsorgens verksamheter i arbetet med de nationella kvalitetsregistren.

Hösten 2014 träder ett nytt avtal för systemstöd för hälso- och sjukvårdsdokumentationen i kraft. Dokumentationsstödet bygger på nationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa kallat ICF. Utbildningsinsatser har genomförts och kommer att fortsätta.

Utbildning av sjukgymnast och arbetsterapeut i ergonomi, lyftteknik, kroppskännedom och hälsa, erbjuds personalen under hösten. Personalen behöver ökade kunskaper om syn- och hörselhjälpmedel och utbildningsinsatser genomförs av syn- och hörselinstruktörerna.

Personal har deltagit i Brandförsvarets brandutbildning under våren. Utbildningsomgång genomförs också under hösten.

Seniorhälsans verksamhet på servicehusen och träfflokaler är välbesökta och uppskattade. Målet är att utbudet av aktiviteter som erbjuds bidrar till ett hälsosamt åldrande i gemenskap med andra. I samverkan med finska föreningen anordnades under våren underhållning med finskt tema på Fruängsgårdens servicehus och i höst blir det underhållning på Trekantens servicehus. Uppskattade dagsutflykter har genomförts under sommaren till olika resmål.

Äldreomsorgens verksamheter har även i sommar tagit emot ca 100 feriearbetande ungdomar.

Förvaltningens anhörigkonsulenter kommer att delta i stadens Anhörigvecka som startar med "En dag för anhöriga" den 4 oktober i stadshuset.

Verksamhets- och kvalitetsuppföljning

Förvaltningen har tagit fram en tidsplan för årets avtal- och verksamhetsuppföljning, där verksamhetsuppföljning av vård- och omsorgsboende och servicehus genomförs under våren och hemtjänsten under hösten.

Förvaltningen har genomfört avtals- och verksamhetsuppföljning vid Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende och Åsengårdens vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad. Oanmälda besök har också genomförts på dagtid samt under kvälls-/och nattetid. Uppföljningen och besöken visar att verksamheterna följer avtalet.

Verksamhetsuppföljning av egenregiverksamhet vid vård- och omsorgsboende och servicehus har också genomförts samt oanmälda besök under kvälls-/och nattetid. Uppföljningen och besöken visar att verksamheterna uppfyller kraven.

Äldreförvaltningens inspektionsenhet har genomfört granskning vid Axxgårdens vård- och omsorgsboende mot bakgrund av att verksamheten hade något lägre resultat inom vissa områden på brukarundersökningen 2013 än stadens genomsnitt. Inspektionsenhetens bedömning är att verksamheten har goda möjligheter att förbättra sina resultat genom sitt systematiska kvalitets- och förbättringsarbete.

Under hösten planerar äldreförvaltningen att genomföra en screening av aktiviteter för äldre på vård- och omsorgsboende med somatisk inriktning, inom samtliga regiformer.

Stadsdelsförvaltningen deltar i stadens modell för kvalitetsuppföljning med observatörer på vård- och omsorgsboende. Förvaltningen har en observatör på halvtid. Observatörernas arbete kommer att starta i september och görs på vård- och omsorgsboende som är belägna inom andra stadsdelar, d.v.s. man gör inte observationer på vård- och omsorgsboende inom den egna stadsdelen.

Stadens revisorer kommer under hösten att granska hur verksamheterna registrerar uppgifter och använder informationen från de nationella kvalitetsregistren inom äldreomsorgen.

Brukarundersökningar

I år genomför staden inga egna centrala brukarundersökningar för hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende, utan det är Socialstyrelsens brukarundersökningar som används för att mäta brukarnas nöjdhet med äldreomsorgens olika verksamheter och utfallet för stadens indikatorer/årsmål. Brukarundersökningarna har genomförts under våren och resultaten redovisas i oktober/november.

För dagverksamhet har staden genomfört en egen brukarundersökning under våren, som redovisas under hösten.

Äldrestöd gör egna enkätundersökningar för uppföljning av nöjdheten gällande anhöriggrupper, dagsutflykter, Seniorhälsan och vaktmästartjänsten (fixartjänsten).

Förvaltningen har under våren gjort egna brukarundersökningar som omfattar de myndighetsutövande enheterna, bl.a. beställarenheten äldre.

Resultaten från brukarundersökningar och enkätundersökningar samt kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens indikatorer/årsmål redovisas i verksamhetsberättelsen.

Samhällsplanering

Avdelningen för samhällsplanering är en administrativ enhet med stödfunktioner för förvaltningens verksamheter. Inom avdelningen finns också ansvaret för underhåll och drift av stadsdelens parkmiljöer samt övriga stadsmiljöfrågor som rör stadsdelen.

Avdelningen bedömer att samtliga mål som ligger under avdelningens ansvar kommer att klaras under 2014 med reservation för målet om alternativa drivmedel och elanvändning. Ett viktigt fokus under 2014 är fortsatt information och tydliga anvisningar för att enheterna ska tanka alternativa drivmedel. Under året kommer befintliga bilar att bytas ut mot elbilar där så är möjligt när leasingavtalen löper ut.

Avdelningen har tagit fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service i stadsdelen med målsättningen att färdigställa ett boende per år. Under 2014 kommer sju servicebostäder att påbörjas och sju stycken kommer att färdigställas.

I samband med exploateringsprojekt i stadsdelsområdet bevakar förvaltningen möjligheterna att utveckla tillgången till lek, rekreation och spontanidrott. Under året har en mindre bollplan invid Fruängens skola anlagts med konstgräs för att öka möjligheterna till spontanidrott.

Under 2013 togs ett program för upprustning av Aspudsparken fram, i det arbetet har tillgänglighetsaspekten bevakats och i pågående projektering och genomförandet som nyligen påbörjats bevakas detta fortlöpande. Förvaltningen fortsätter sitt arbete att utveckla det trygghetsskapande arbetet som sker genom Lokala Brottsförebyggande Rådets (Lokala BRÅ) olika arbetsgrupper utifrån den framtagna handlingsplanen och samverkansöverenskommelser med berörda aktörer.

Nämnden har erhållit medel för 2014 till åtgärder utifrån Vackra Stockholm samt för tillgänglighetsåtgärder i stadsdelens utemiljö. Förvaltningen arbetar ständigt med underhåll av stadsdelens parkvägar med fokus på skymmande buskage, skymd belysning samt renhållning för att öka den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet. Med de medel nämnden beviljats utifrån Vackra Stockholm har gallring och glesning av sly längs gångvägar och parker genomförts samt extra insatser för städning och rensning av utemiljön.

Nämnden har ansökt om och erhållit medel för att öka tillgängligheten i stadsdelen. Åtgärder kommer att genomföras i Aspudsparken där trappor ska renoveras och tillgängliggöras samt kommer tillgängligheten att stärkas i ytterligare en lekpark.

Administration

Avdelningen för administration ansvarar för förvaltningens övergripande ekonomiarbete som t.ex. budget, uppföljning, redovisning och bokslut, stöd och service till enheterna, nämndadministrationen till stadsdelsnämnden och sociala delegationen, upphandlingar, informationsfrågor samt har hand om förvaltningens diarium och arkiv.

Under 2014 fortsätter arbetet med Agresso e-handel för beställningar av livsmedel, förbrukningsmaterial och kontorsmaterial där förvaltningen är med i planeringen av breddinförandet. Även arbetet inom projektet e-Dok fortsätter under året.

Avdelningens HR-funktion arbetar förvaltningsövergripande och utarbetar riktlinjer, ger konsultativt stöd, bistår med lag- och avtalstolkning, informerar och utbildar förvaltningens chefer inom personalområdet. Exempel på områden är arbetsrätt, rekrytering/anställning, arbetsmiljö, omställning, rehabilitering, lönefrågor, förhandlingar, jämställdhet och likabehandling. Under våren har en utbildning i arbetsmiljö riktad till chefer och skyddsombud genomförts. Andra viktiga områden är arbetet med att minska sjukfrånvaron och att erbjuda ofrivilligt deltidсанställda heltid.

Avdelningens kommunikationsenhet arbetar förvaltningsövergripande ger stöd och utbildar förvaltningens chefer inom kommunikationsområdet utifrån stadens mål för kommunikation. Prioriterade områden är Jämför service, att effektivisera förvaltningens webbarbete, bemötande, utveckla den interna kommunikationen och att sätta den grafiska profilen och det gemensamma varumärket i verksamheterna.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska följer upp nämndens medicinska ansvar i de särskilda boendeformerna och rehabilitering inom äldreomsorg samt arbetar med patientsäkerhetsfrågor. Under 2014 kommer ett digitalt dokumentationssystem för hälso- och sjukvård att införas. Förvaltningen är representerad i stadens centrala arbetsgrupp som arbetar med införandet. För 2014 bedöms 268 ungdomar ha kunnat erbjudas feriearbete. Arbetet med EU-projektet Cross Innovation fortsätter. Avdelningen följer upp aktivitetsplanen för konkurrensutsättning.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom att genomföra aktivitetsplanen för konkurrensutsättning, arbeta miljömedvetet och medverka till att människor kommer bort från bidragsberoende. Nämnden medverkar också till en ren, vacker och trygg stad där stockholmarna har ett rikt, varierat och tillgängligt kultur och idrottsliv. Förvaltningen arbetar med utvecklingen av Telefonplan, Vision Söderort och kreativa näringar. Förvaltningen medverkar för närvarande i ett e-tjänstprojekt, bekräftelse av faderskap, på nationell nivå. Förvaltningen arbetar med att öka den upplevda tryggheten i stadsdelen och städning av stadsdelens parker och grönområden. Även arbetet med att utveckla miljöarbetet prioriteras.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden bidrar till måluppfyllelse genom att konkurrensutsättning sker i enlighet med aktivitetsplanen.

Nämnden, tillsammans med Stockholm Business region, kulturförvaltningen och lokala aktörer bidrar till utvecklingen av området vid Telefonplan med fokus på utvecklingen av kreativa näringar. Stadsdelsnämnden träffar det lokala näringslivet genom medverkan i styrgruppen för Telefonplan, företagarföreningarna i Liljeholmen, Västertorp och Västberga där bland annat företagens frågor har besvarats och utvecklingen av området har diskuterats. I styrgruppen för Telefonplan ingår representanter för fastighetsägare, Konstfack, Stockholm Business Region, kulturförvaltningen, stadsledningskontoret, SITE, Kolonien och Stockholmsmässan. Förvaltningen driver för Stockholm stads räkning projektet Cross Innovation, ett INTERREG IV C projekt, med inriktning att underlätta utvecklingen av nya innovationer med utgångspunkt från de kulturella och kreativa näringarna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens		31,07 %		37 %	37 %	2014
Kommentar Aktivitetsplanen har uppdaterats och följts upp. Ingen avvikelse redovisas. Förvaltningen köper upphandlingstjänster från serviceförvaltningen och deltar i gemensamma upphandlingar. Inga utmaningar eller egenregianbud har inkommit. I prognosen bedöms årsmålet inte helt kunna uppfyllas bl.a. beroende på att andelen förskoleverksamhet som är konkurrensutsatt genom kundvalsmodellen fortsätter att öka.						

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till att Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att de planerade verksamhetsupphandlingarna i aktivitetsplanen genomförs, att förvaltningen arbetar för att stärka varumärket för Telefonplan samt att kunskaperna ökar om hur en stad kan utveckla ett stöd för kulturella och kreativa näringar bland annat genom EU-projektet Cross Innovation.

Kommentar

Samarbetet med det lokala näringslivet i Hägersten-Liljeholmen om utvecklingen av Telefonplan fortsätter i enlighet med stadens Vision 2030. Förvaltningen har tillsammans med näringslivsrepresentanter, fastighetsägare, Konstfack, Stockholm Business Region, kulturförvaltningen, stadsledningskontoret och Stockholmsmässan deltagit i styrgruppen för Telefonplan med uppdrag att bl.a. marknadsföra Telefonplan.

Förvaltningen driver för Stockholm stads räkning projektet Cross Innovation, ett INTERREG IV C projekt, med inriktning att öka kunskaperna och att underlätta utvecklingen av nya innovationer med utgångspunkt från de kulturella och kreativa näringarna.

Förvaltningen bidrar med erfarenheter från Cross Innovation vid framtagande av stadens Innovationsstrategi och i arbetet med Innovationskraft Stockholm. Förvaltningen ingår i stadsledningskontoret projektansökan gällande en förstudie inom ERUF (Europeiska regionala utvecklingsfonden) – En sammanhållen stad och kan leda till en projektansökan till Europeiska socialfonden och regionalfonden. Förvaltningen bidrar till utvecklingen av Commute Västberga för företagen i området.

Konkurrensutsättning sker i enlighet med aktivitetsplanen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

● Uppfylls helt

Kommentar

Stadsdelen har en förhållandevis stabil och låg andel bidragstagare jämfört med befolkningens storlek. Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd är i princip oförändrat sedan första tertialen. Antalet personer som är långvarigt bidragsberoende som ökade under 2013 fortsätter likt första tertialen att minska något, men utgör fortfarande ungefär 45 % av samtliga bidragstagare i stadsdelen.

Den största kategorin av bidragstagare är arbetslösa personer med otillräcklig eller ingen ersättning från A-kassa eller arbetsförmedling. Den näst största gruppen är sjukskrivna personer som saknar ersättning från Försäkringskassan. Den tredje stora gruppen är personer som är

förhindrade till självförsörjning med anledning av social/medicinska skäl.

Fokus i arbetet ligger på att hjälpa bidragstagare till en annan försörjning genom att fortsätta samarbetet med jobbtorget, arbetsförmedlingen, försäkringskassan m.fl. Förvaltningen satsar på gruppen långvariga bidragstagare bland annat genom att använda det implementerade bedömningsinstrumentet FIA i syfte att klargöra vilka insatser som är lämpligast för att bli självförsörjande samt genom att erbjuda anpassade insatser via Jobbtorget och även arbetsträningsplatser vid förvaltningens egna sysselsättningsverksamheter.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	77 st	82 st	77 st	56 st	1600 st	Tertial 2 2014
●	Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	1 %	1,13 %	1,1 %	1,3 %	4,0 %	Tertial 2 2014
Kommentar Andelen och antalet barn som lever i bidragsberoende familjer fortsätter att minska. Under april 2013- juli 2014 fanns i genomsnitt 155 barn i dessa familjer mot 176 motsvarande period ett år tidigare. Andelen barn har sjunkit till 1,0 %. Genomsnittet i staden är 3,5 %.							
●	Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,82 %	0,85 %	0,85 %	0,9 %	2,0 %	Tertial 2 2014
Kommentar Minskningen fortsätter av andelen och antalet personer som är beroende av ekonomiskt bistånd. Under augusti 2013-juli 2014 var antalet i genomsnitt 665 personer mot 683 personer samma period för ett år sedan. Andelen bidragstagare i stadsdelen har minskat till 0,82 % mot 0,87 % för samma period för ett år sedan. Genomsnittet för staden är 1,9 %.							
●	Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,54 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	1,2 %	Tertial 2 2014
Kommentar Antalet vuxna som har ett långvarigt bidragsberoende fortsätter nu att minska något. Under mätperioden augusti 2013-juli 2014 uppmättes antalet till 302 personer mot 309 personer för samma mätperiod för ett år sedan. Även andelen som har ett långvarigt bidragsberoende jämfört med stadsdelens befolkning har minskat något till nu 0,54 % mot 0,57 % för samma period för ett år sedan. I staden som helhet uppgår andelen långvariga bidragstagare till 1,22 %.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Stadsdelsnämnderna ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar En biträdande enhetschef vid enheten för ekonomiskt bistånd är med i ett nätverk som arbetar med att samordna stadens arbetsmarknadsinsatser genom att t.ex. ta fram riktlinjer för utförardokumentation för insatserna			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
och att ta fram en blankett för beställning och genomförande av insats.			
 Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet med att identifiera felaktiga utbetalningar samt mäta effekten av arbetet.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar En särskild handläggare vid enheten för ekonomiskt bistånd arbetar med ärenden som gäller felaktiga utbetalningar. Antalet fut-utredningar och resultatet av dem (hur många som återbetalar) följs upp löpande.			

Nämndmål:

Andelen bidragstagare i befolkningen ska minska

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen invånare i stadsdelsområdet som har annan försörjning än ekonomiskt bistånd ska öka.

Kommentar

Andelen personer som uppbär ekonomiskt bistånd fortsätter att minska i takt med inflyttning till stadsdelen av personer med goda ekonomiska förutsättningar. Även andelen personer som har ett långvarigt bidragsberoende jämfört med stadsdelens befolkning minskar något.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls helt

Kommentar

Miljöarbetet som genomförs i nämndens verksamheter utgår från de mål och indikatorer som fastställts av kommunfullmäktige. Nämndens miljöhandlingsplan som utgår från Stockholms miljöprogram ligger till grund för nämndens miljöarbete.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck		0 %		0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2014
Kommentar Förvaltningen använder inte dubbdäck till några av sina fordon.						
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	25,68 %	20,58 %	25,68 %	20 %	20 %	Tertial 2 2014
Kommentar Sedan T1 har helårsprognosen ökat. En bidragande anledningen är att medvetenheten om ekologiska livsmedel						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
inom stadsdelsområdets verksamheter har ökat i och med den nya inköpsmodulen.						
● Andel elbilar		50 %		45 %	9 %	2014
Kommentar Förvaltningen har totalt 17 bilar varav 9 är elbilar.						
● Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2014
Kommentar Av förvaltningens 17 miljöbilar är 9 elbilar.						
● Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	79,05 %	54,32 %	55 %	45 %	tas fram av nämnd/styrelse	Halvår 1 2014
● Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår				100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2014
● Elanvändning per kvadratmeter		64 kwh/kvm		65 kwh/kvm	33 kWh	2014
● Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling		53,5 %		58 %	45 %	2014
Kommentar Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås.						

Nämndmål:

Verksamheterna bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter bedrivs med lägsta möjliga miljöbelastning.

Kommentar

Förvaltningen bidrar till stadens mål genom att miljöanpassa sina verksamheter. Genomförande av hämtning av matavfall i berörda verksamheter kommer att fortsätta under 2014. Vid investeringar i inventarier och maskiner är inriktningen att byta ut äldre kyl- och frysanläggningar, torkskåp med mera i syfte att bidra till minskad energiförbrukning. Under året kommer befintliga bilar att bytas ut mot elbilar där så är möjligt när leasingavtalen löper ut. Ett viktigt fokus under 2014 är fortsatt information och tydliga anvisningar för att enheterna ska tanka alternativa drivmedel.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel remissyttranden över detaljplaner där förvaltningen bevakar frågor ur perspektivet hållbar stadsutveckling		100 %		100 %		2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ersätta befintliga bilar då avtalen löper ut under året, med elbilar där det är möjligt.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningen planerar inga nya inköp av bilar under 2014 men om det sker kommer förvaltningen att välja elbilar där så är möjligt.			
 Genom informationsinsatser säkerställa att de enheter som berörs tankar förnyelsebart drivmedel när detta finns att tillgå på tankstationerna.	2014-01-01	2014-12-31	
 Inventering av samtliga enheter som tillhandahåller mat i syfte att genomföra utsortering av matavfall.	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

 Uppfylls helt

Kommentar

För att bidra till en snabbare planprocess deltar förvaltningen i tidigt skede för att undvika uppskov med remissyttranden. Förvaltningen har tagit fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service i stadsdelen med målsättningen att färdigställa ett boende per år.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				7	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Sju servicelägenheter har färdigställts i Midsommarkransen, vid Främlingsvägen, i år.						
 Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				7	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Sju bostäder med särskild service har påbörjats i kvarteret Golvläggaren i Årstadal.						

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till en effektivare planprocess

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att förvaltningen bidrar till en effektivare planprocess.

Kommentar

Genom information i tidigt skede om kommande planprojekt till nämnden samt genom tidig dialog med ansvariga förvaltningar ska stadsdelsförvaltningen vara väl förberedd i samråds-skedet. På så sätt kan begäran om uppskov med yttrande över nya detaljplaner undvikas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvi- kelse
 Ge tidig information till nämnden om kommande planprojekt.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Nämnden ska verka för att nya bostäder med särskild service byggs i stadsdelsområdet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att fler personer med funktionsnedsättning kan få en lämplig bostad i stadsdelsområdet.

Kommentar

Förvaltningen bevakar fortlöpande möjligheterna att inrätta bostäder med särskild service i kommande nybyggnation i stadsdelsområdet i dialog med fackförvaltningarna och byggher-rar. Under 2014 öppnas sju servicelägenheter vid Främlingsvägen i Midsommarkransen och under 2015 planeras sju servicelägenheter i kv Golvläggaren i Årstadal. Förvaltningen ser för närvarande över lämpliga projekt att planera in bostäder med särskild service i under åren 2016 och 2017. Målet är att ett projekt per år genomförs i stadsdelsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvi- kelse
 Förvaltningen ska öppna en ny grupp- eller servicebostad varje år.	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stock-holm

 Uppfylls helt

Kommentar

Genom hanteringen av kultur- och föreningsbidrag bidrar nämnden till möjligheter för medborgare att utöva kulturverksamhet. I samband med exploateringsprojekt i stadsdelsområdet bevakar förvaltningen möjligheterna att utveckla tillgången till lek, rekreation och spontanidrott.

Nämndmål:

Boende i Hägersten- Liljeholmen upplever ett varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att boende i Hägersten-Liljeholmen upplever ett varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv.

Kommentar

Förvaltningen arbetar med att göra det lokala kulturutbudet mera tillgängligt. Barn och ungdomar är prioriterade i förvaltningens satsningar där de ska ges möjligheter att uppleva och själva utöva kulturaktiviteter. Varje barn i förskolan erhåller en kulturpeng. I samband med utveckling och exploateringar i området lyfter förvaltningen fram behovet av möjligheter till spontan lek och idrott. Under 2013 har ett program för upprustning av Aspudsparken tagits fram, i det arbetet har tillgänglighetsaspekten bevakats och även i kommande projektering och genomförande bevakas detta. Under 2014 har förvaltningen anlagt en mindre bollplan i Fruängen med konstgräs för att öka möjligheterna till spontanidrott i stadsdelen. Bollplanen stod färdig sommaren 2014.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen anlägger konstgräsplan på den lilla bollplanen bredvid Fruängens skola.	2014-01-01	2014-12-31	
 Förvaltningen ska se till att tillgänglighetsaspekter beaktas vid Aspudsparkens upprustning.	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

 Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen bidrar till att uppfylla stadens mål genom det fortlöpande arbetet med underhåll och städning av stadsdelsområdets parkmiljöer med fokus på trygghet och trivsel. Tillsammans med exploateringskontoret och trafikkontoret ser förvaltningen också över den fysiska miljön och tillgängligheten i området i syfte att genomföra förbättringar vid behov. Förvaltningen fortsätter under året att utveckla det trygghetsskapande arbetet som sker genom. Lokala Brottsförebyggande Rådets (Lokala BRÅ) olika arbetsgrupper utifrån den framtagna

handlingsplanen och samverkansöverenskommelser med berörda aktörer. Återkoppling från Bodialogen i Fruängen genomfördes i maj vilket uppskattades av boende i området. Illegala bosättningar förekommer i stadsdelsområdet. Ett samarbete med stadens förvaltningar och en lokal rutin har tagits fram som klargör vem som ansvarar för vad när kännedom om bosättningar inkommer till förvaltningen.

Nämnden har erhållit medel för 2014 till åtgärder utifrån Vackra Stockholm. Dessa har använts till omfattande satsning på feriearbete inom renhållning och skötsel för att försköna stadsdelsområdets stadsmiljö.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor		87 %		81 %	73 %	2014
Kommentar Resultat för indikatorn redovisas utifrån svaren i medborgarundersökningen, stadsmiljöenkäten. Undersökningens resultat har ännu inte redovisats för 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden		61 %		62 %	62 %	2014
Kommentar Resultat för indikatorn redovisas utifrån svaren i medborgarundersökningen, stadsmiljöenkäten. Undersökningens resultat har ännu inte redovisats för 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA		100 %		100 %	100 %	2014
Kommentar Åtgärder är genomförda för att förebygga tre identifierade sårbarheter utifrån RSA. Stadsdelsförvaltningen har reviderat sin beredskapsplan för kris och katastrof, anordnat utbildningar i brandskydd och sett över vägar för informationsspridning vid en eventuell kris.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningens team för våld i nära relationer har bildat en arbetsgrupp, FRIDA-gruppen, med representanter från social omsorgs myndighetsutövande enheter med syfte att internt kompetensutveckla kring arbetet med våld i nära relationer. Gruppen har arbetat med att kompetensutveckla enheterna kring stadens handlingsplan och planerar att arbeta vidare med riktlinjerna.			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med ett könsneutralt förhållningssätt i arbetet med våld i nära relationer.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningens team mot våld i nära relation har alltid tagit emot våldsutsatta oavsett kön eller sexuell läggning. Samma förhållningssätt gäller för insatser till våldsutövare.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska i enlighet med kommunstyrelsens beslut implementera riktlinjer för idéburen stadsförbättring	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga

 Uppfylles helt

Förväntat resultat

Att de boende i Hägersten-Liljeholmen känner sig trygga.

Kommentar

Förvaltningen arbetar fortlöpande med underhåll av stadsdelens parkvägar med fokus på skymmande buskage, skymd belysning samt renhållning för att öka den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet. Med de medel nämnden beviljats utifrån Vackra Stockholm kommer gallring och glesning av sly längs gångvägar och parker att genomföras. Utöver detta kommer även mer effektiv städning och rensning av utemiljö ske. Trygghetsvandringar genomförs varje år och kommer även att genomföras under 2014 då boende bjuds in för att ges möjlighet att lämna synpunkter på närmiljön. Trygghetsvandringarna sker vanligtvis under hösten. Under året kommer arbetet med att minska ungdomars användning av tobak, alkohol och narkotika fortsätta genom Lokala BRÅ:s olika samverkansgrupper. På samma sätt arbetar förvaltningen vidare med ökad trygghet för äldre samt att skapa tryggare och trivsammare centrum.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen unga som har kommit till samtal på kallelse från socialtjänstenheten underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24-timmarsregeln)				90 %		2014
Kommentar Redovisas för helåret 2014.						
 Andel ungdomar i andra årskursen på gymnasiet som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol.		14,5 %		14,5 %		2014
Kommentar Resultatet för indikatorn redovisas utifrån svaren i Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa resultatredovisning är förvaltningen tillhanda under hösten 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Andel ungdomar i andra årskursen på gymnasiet som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika.		72		72 %		2014
Kommentar						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Resultatet för indikatorn redovisas utifrån svaren i Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa resultatredovisning är förvaltningen tillhanda under hösten 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Andel ungdomar i andra årskursen på gymnasiet som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak.		61,5		61,5 %		2014
Kommentar Resultatet för indikatorn redovisas utifrån svaren i Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa resultatredovisning är förvaltningen tillhanda under hösten 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Andel ungdomar i klass 9 som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol.		39,5		39,5 %		2014
Kommentar Resultatet för indikatorn redovisas utifrån svaren i Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa resultatredovisning är förvaltningen tillhanda under hösten 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Andel ungdomar i klass 9 som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika.		90		90 %		2014
Kommentar Resultatet för indikatorn redovisas utifrån svaren i Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa resultatredovisning är förvaltningen tillhanda under hösten 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Andel ungdomar i klass 9 som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak.		79,5		79,5 %		2014
Kommentar Resultatet för indikatorn redovisas utifrån svaren i Stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa resultatredovisning är förvaltningen tillhanda under hösten 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						
 Andelen som känner oro för att utsättas för brott någon gång i månaden eller oftare.		13		13 %		2014
Kommentar Indikatorn följs upp var tredje år i Trygghetsmätningen. Nästa resultatredovisning är förvaltningen tillhanda under hösten 2014. Redovisning av förvaltningens resultat kommer därför att ske i verksamhetsberättelsen för 2014.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta för att minska tobak-, alkohol- och narkotikaanvändningen bland ungdomar.	2014-01-01	2014-12-31	
 Arbeta med ökad trygghet för äldre.	2014-01-01	2014-12-31	
 Arbeta vidare med tryggare och trivsammare centrumgruppen	2014-01-01	2014-12-31	
 Fortsatt arbete med samverkansgruppen för skola, förskola,	2014-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
polis, socialtjänst och fritid.			
 Genomföra tobaks- och folkölstillsyn enligt kommunfullmäktiges riktlinjer.	2014-01-01	2014-12-31	
 Genomföra trygghetsvandringar i stadsdelsområdet.	2014-01-01	2014-12-31	
 Minst en krisledningsövning ska genomföras under året.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelens parker upplevs rena

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Att stadsdelens parker upplevs som rena genom de insatser inom drift- och underhåll som förvaltningen genomför.

Kommentar

Förvaltningen strävar ständigt efter att stadsdelens parker ska upplevas som rena. Det sker genom entreprenöravtalet för parkskötsel och fortlöpande uppföljning av att avtalet följs. Vid behov sätts fler papperskorgar ut och extra städning beställs vid ovanligt hög belastning på stadsdelens rekreationsytor. Med de medel nämnden beviljats utifrån Vackra Stockholm har gallring och glesning av sly längs gångvägar och parker genomförts för att ge både försköning och förbättrad trygghet. Utöver detta sker en mer effektiv städning och rensning av utemiljön.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en utökad gallring av sly längs gångvägar och i parker samt utökad städning i parker om medel erhålls från Vackra Stockholm.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter och lokaler ska vara tillgängliga för alla

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla ska kunna besöka nämndens lokaler och ta del av nämndens information utan att eventuell funktionsnedsättning ska utgöra ett hinder för detta.

Kommentar

Nämnden har ansökt om och erhållit medel för att öka tillgängligheten i stadsdelen. Åtgärder kommer att genomföras i Aspudsparken, en trappa ska renoveras och tillgängliggöras samt i ytterligare en lekpark ska tillgängligheten förstärkas. Vilken lekpark det blir är inte bestämt ännu.

Avdelningen för social omsorg fortsätter att anpassa sin muntliga och skriftliga kommunikation till de olika behov som brukare kan ha till följd av sina funktionsnedsättningar. Alla avdelningens verksamheter har tillgängliga lokaler utom Hunddagis Trofast, som dock kommer att flytta om och när lämplig lokal hittas.

Äldreomsorgens verksamhetslokaler och boenden är tillgängliga. Nya internetuppkopplingar med tillgång till "gästnät" som bland annat pensionärsföreningar kan använda finns vid Axelsbergs äldreboende och Fruängsgårdens servicehus.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Att i en eller några lekparkar i stadsdelen genomföra åtgärder som höjer tillgängligheten. Aktiviteten är beroende av om sökta tillgänglighetsmedel erhålls.	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Förvaltningen ska göra ljudmätningar på fem nya förskolor.	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Förvaltningen ska se till att alla nybyggda förskolor är tillgängliga.	2014-01-01	2014-12-31	
▶ Förvaltningen ska ta fram en rutin för att mäta ljudnivån på förskolor.	2014-01-01	2014-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Stora insatser görs för att erbjuda förskolor av god kvalitet till alla barn boende i stadsdelen där föräldrarna så önskar, inom garantitiden. En kontinuerlig översyn av barngrupperna sker så att det råder balans mellan barngruppens behov, storlek och antalet barn per anställd.

I staden finns valfrihetssystem för insatser till personer med olika former av funktionsnedsättning, till äldre samt inom förskoleverksamheten. Inom stadsdelsområdet finns såväl kommunala som privata utförare.

Inom social omsorg och äldreomsorg informeras brukarna av biståndsbedömare och genom Jämför service om vilka utförare de kan välja. Kvaliteten följs upp genom centrala brukarundersökningar och kontrolleras fortlöpande genom bland annat egna brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar och kollegiegranskningar. Medarbetarna erbjuds utbildningar som är anpassade till behov i respektive verksamhet. Kvaliteten hos entreprenaddrivna verksamheter följs upp genom regelbundna besök och kontakter med utförarna. Vid vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad genomförs också oanmälda besök på dagtid och kvälls-/natttid. Oanmälda kvälls-/nattbesök görs även på stadsdelens servicehus och vård- och omsorgsboende som drivs i egen regi.

De egna utförarenheterna arbetar ständigt med att utveckla sin verksamhet och anpassa den till behoven hos olika kategorier av brukare. Enheterna följer domar från förvaltningsdomstolar, beslut från tillsynsmyndigheter och påpekanden från stadens revisorer.

För att säkerställa en god kvalitet i verksamheterna används inom social omsorgs verksamhet manualbaserade metoder för utredning och uppföljning av insatser. Äldreomsorgens biståndshandläggare använder stadens gemensamma kartläggnings- och bedömningsinstrument för biståndsbedömning.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Kommentar

Inom förskoleverksamhet kan föräldrar välja mellan olika former av barnomsorg. Stadsdelen erbjuder såväl kommunala som privata förskolor samt familjedaghem. Stadsdelen har också fyra öppna förskolor och en allmän förskola. För de föräldrar som så önskar finns vårdnadsbidrag. Privata utförare inbjuds till seminarier för att utveckla samverkan och skapa intresse för att driva förskolor i stadsdelen.

Inom social omsorg finns valfrihet för verksamheter inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Biståndsbedömare säkerställer att information om Jämför service ges genom att ha checklistor vid mötet med enskilda. Brukarnas upplevelse av valfriheten redovisas i stadens brukarundersökningar som kommer i höst.

Inom äldreomsorgen finns valfrihet för hemtjänst, vård- och omsorgsboende och dagverksamhet. Detta innebär att den äldre efter biståndsbedömning väljer utförare som ingår i stadens valfrihetsmodeller. Brukarnas upplevelse av valfriheten mäts genom de brukarundersökningar som genomförs under våren och där resultaten redovisas till hösten. Resultaten på indikatorerna redovisas i verksamhetsberättelsen.

Förvaltningen driver och samverkar det lokala minoritetsarbetet framåt och utvecklar erbjudanden som finsk förskola och aktiviteter för äldre som följer av minoritetslagstiftningen.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom förskola		71 %		72 %	77 %	2014
	Kommentar Föräldrarnas nöjdhet med valmöjligheterna har ökat från 71 % till 74 %, trots att förskoleplatser inte alltid finns att erbjuda där de efterfrågas. Många föräldrar får inte genast sitt förstahandsval, några får inte något av sina önskade val. Stadsdelen har en mycket stor efterfrågan på förskolor men lyckats trots detta att erbjuda alla barn förskoleplats inom garantitiden. Vårdnadshavarnas önskemål om plats beaktas så långt som är möjligt.						
●	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning		59 %		69 %	69 %	2014
	Kommentar Brukarnas upplevelse av valmöjlighet inom social omsorg mäts i stadens brukarundersökningar och redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014.						
●	Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst		93 %		90 %	90 %	2014
	Kommentar Möjligheten att välja hemtjänst är välkänd. Bedömningen är att målet uppfylls även för 2014.						
●	Andel brukare som upplever att		88 %		84 %	84 %	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende						
Kommentar Det är väl känt att man har möjlighet att välja vård- och omsorgsboende. Bedömningen är att målet uppfylls även 2014.						

Nämndmål:

Brukarna ska ges ökade möjligheter till aktiva val genom en tillgänglig och tydlig information om verksamheten och utförare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Brukarna ska på ett välinformerat sätt kunna välja en utförare som ger den insats som brukarna önskar och fått beviljad.

Kommentar

Föräldrar efterfrågar och söker i allt större utsträckning information om förskolor och ansöker om plats via internet. Förvaltningen lägger därför stor vikt vid att hålla uppgifter om förskolorna uppdaterade.

Inom social omsorg ger biståndsbedömare muntlig och skriftlig information om aktuellt utbud av utförare för den insats som brukaren är i behov av. Information om både privata och kommunala utförare finns på stadens Jämför Service. Enheterna försöker att anpassa informationen till de särskilda behov som olika brukare kan ha på grund av till exempel kognitiva svårigheter eller intellektuell funktionsnedsättning.

Inom äldreomsorgen erbjuds äldre, brukare och anhöriga både muntlig och skriftlig information, bland annat via Äldredirekt, stadsdelens biståndshandläggare och på stadens webb Jämför Service, där äldre och anhöriga kan jämföra olika verksamheter som ingår i valfriheten. Verksamheterna har även egna informationsbroschyrer. I förvaltningens lokala hemtjänstcatalog presenteras vilka aktuella hemtjänstutförare som finns att välja mellan i stadsdelen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen bjuder in de fristående förskolorna inom stadsdelen till dialog.	2012-01-01	2013-12-31	
 Förvaltningen ska fortsätta ge kurser i hur personalen kan skriva enkelt, vårdat och begripligt.	2014-01-01	2014-12-31	
 Förvaltningen ska se över enheternas information på Jämför service ur ett tillgänglighetsperspektiv.	2013-01-01	2014-12-31	
 Informationsfoldern Äldreomsorgen A-Ö ska skickas ut till 80-åringar i stadsdelen.	2011-01-01	2014-10-31	
Kommentar			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Informationsfoldern Äldreomsorgen A-Ö är under uppdatering och kommer att skickas ut till alla 80-åringar i stadsdelen under hösten 2014.			
 Uppsökande verksamhet ska erbjudas personer över 80 år.	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningens anhörigkonsulenter vid Äldrestöd genomför uppsökande verksamhet till par. Hembesök erbjuds till sammanboende par utan hemtjänstinsatser, efter telefonkontakt, till de som önskar. Som en del i den uppsökande verksamheten inbjuder förvaltningen till två övergripande informationsträffar per år. Se nedan.			
 Äldre och anhöriga inbjuds till övergripande informationsträffar om äldreomsorg, utförare, föreningar, aktiviteter och brottsförebyggande arbete m.m.	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Två informationsträffar anordnas under 2014, en under våren respektive hösten. Inbjudan skickas till personer som fyllt 80 år och som inte har insatser från äldreomsorgen. Biståndshandläggare, distriktssköterska, syn- och hörselinstruktör, färdtjänsthandläggare, vaktmästartjänsten/ "fixartjänsten", anhörigkonsulenter samt polis och Storstockholms brandförsvaret informerar och svarar på frågor. På informationsträffen den 15 maj vid Axelsbergs äldreboende deltog ett 40-tal personer. Planering pågår inför höstens informationsträff.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

 Uppfylls helt

Kommentar

Antal barn, grupper och förskolor

Antalet inskrivna barn i stadsdelens kommunala förskolor uppgick den 31 december 2013 till 4 497 barn inkl. allmän förskola i 303 barngrupper, vid 66 förskolor.

Under årets första fyra månader har stadsdelen utökat förskoleverksamheten med 371 ytterligare barn. Vid slutet av april fanns det totalt 4 868 barn inskrivna i förskoleverksamheten. Vid mätningen i slutet av augusti var det 4 662 barn inskrivna. Stadsdelen hade den 31 augusti 65 förskolor med 300 barngrupper, en allmän förskola med 24 barn samt två kommunala dagbarnvårdare med 10 barn. Därutöver finns fyra öppna förskolor varav en drivs på entreprenad.

Systematiskt kvalitetsarbete

Stora insatser görs för att erbjuda förskolor av god kvalitet till alla barn boende i stadsdelen där föräldrarna så önskar, inom garantitiden. En kontinuerlig översyn av barngrupperna sker så att det råder balans mellan barngruppens behov, storlek och antalet barn per anställd.

Förskoleavdelningen har arbetat med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom avdelningen och inom enheterna. Förskolorna arbetar i enlighet med nämndens mål för verksamhetsområdet. För att stödja förskolorna i sitt arbete och samtidigt få en bra uppföljning av verksamheten utan att öka bördan med mer dokumentation och administration fokuseras verksamhetsuppföljningen till ett begränsat antal områden och frågeställningar. Befintlig statistik och redan insamlade uppgifter används huvudsakligen som underlag; Likabehandlingsplaner,

förskolans självvärdering "förskole indikatorn" samt brukarundersökning. Detta ger en röd tråd av verksamhetsuppföljning genom de olika nivåerna i nämndens verksamhet. På respektive nivå kan man sammanställa sina styrkor och utvecklingsområden som i sin tur kan ge underlag för fortsatt utveckling och förslag till nästa års verksamhetsplan.

Förskolegaranti

Efterfrågan på förskolor är fortsatt stor och förvaltningen arbetar på olika sätt för att möta behoven av förskolor. Förskoleplats inom garantitiden har kunnat erbjudas. Ett antal vårdnadshavare får sina barn placerade på annan förskola än sina främsta val. Detta i sin tur leder till förändringar i barngrupperna då omflyttningar sker när barnet får erbjudande om plats som stämmer med vårdnadshavarnas önskemål.

Andel förskollärare

Rekrytering av förskollärare sker i stor konkurrens. Det råder brist på förskollärare och utbildningsplatserna för barnskötare som vill fortbilda sig till förskollärare är otillräckliga.

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att vara en attraktiv arbetsgivare för förskollärare. Bland annat erbjuds nyutexaminerade förskollärare mentorskap. Möjligheter till fortbildning inom organisationen ges dels genom kollegialt lärande i nätverk och dels i form av seminarier, föreläsningar och kurser. Studenter erbjuds verksamhetsförlagd utbildning inom stadsdelen där goda erfarenheter kan resultera i framtida rekrytering.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete		100 %		100 %	tas fram av nämnden	2014
	Kommentar Alla enheter rapporterar att samtliga förskolor har systematiskt barnsäkerhetsarbete. Hur och när de genomförs skyddsronder varierar men det sker enligt plan. Man gör barnsäkerhetsronder, brandkontroller och utrymningsövningar. Det finns organisation för löpande felanmälan att för att upprätthålla säkerheten. Medarbetare utbildas kontinuerligt kring hur man kan förebygga och agera vid barnolycksfall						
	Andel förskollärare av antal anställda		40 %		41 %	41 %	2014
	Kommentar Insamling av statistikuppgifter sker i oktober i samband med att uppgifter lämnas till Statistiska centralbyrån, SCB. Föregående år var andelen förskollärare i stadsdelen i genomsnitt 40 %. Det finns dock en variation mellan olika förskolor. Andelen förskollärare har sjunkit de senaste åren. Det råder brist på förskollärare samtidigt som stadsdelen bygger ut antalet förskoleplatser, mer än någon annan stadsdel. Ökade kompetenskrav ger ökade lönekostnader. Att nå kommunfullmäktiges mål och öka andelen förskollärare är med denna bakgrund en stor utmaning.						
	Andel nöjda föräldrar		80 %		83 %	85 %	2014
	Kommentar Resultaten från brukarundersökning är relativt stabila över åren och generellt sett så är brukarna mycket nöjda alternativt nöjda med förskoleverksamheten. Som helhet har nöjdheten ökat inom samtliga frågeområden jämfört med föregående år. Nöjd föräldraindex har ökat, Förra året ökade det 10 % och nu med ytterligare 2 % till 82 %.						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal barn per grupp		15 barn/avd.		16	16	2014
Kommentar Mätdatum för detta är den 15 oktober eller närliggande vardag. Målet förväntas uppnås.						
◆ Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		5,11 st		5,1	4,9	2014
Kommentar Antalet barn varierar något över tid. Mätperioden för insamlandet av denna statistik är oktober. Föregående år hade stadsdelen ett något högre genomsnitt (5,15) än kommunfullmäktiges årsmål (4,8). Ett resultat som balanserats mot andra mål om förskoleplats inom garantitid och budget i balans.						
● Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"		3,47		3,6	3,7	2014
Kommentar Förskolorna gör en självvärdering, gemensam för staden, där de bedömer hur väl de arbetar i enlighet med läroplanens mål för förskolan. Vanligen görs denna under våren och ligger sedan till grund för förskolans utvecklingsarbete. Resultatet redovisas i nämndens verksamhetsberättelse.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Strategier för att öka andelen förskollärare finns. Avdelningen arbetar för att identifiera och stärka det som uppfattas som attraktivt hos förskolorna som arbetsgivare. Samverkan sker med förskoleavdelningar i staden för att marknadsföra förskolan som arbetsplats.			
▶ Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Handlingsplaner för övergång mellan förskola och skola finns framtagna i samarbete med Utbildningsförvaltningen. Varje enskild förskola har också rutiner för arbetet som kontinuerligt utvärderas och uppdateras.			
▶ Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar Förvaltningen ordnar fortbildning och seminarier för förskolans medarbetare utifrån KFs mål och de behov och utvecklingsområden som fastställts i föregående års utvärdering som redovisas i kvalitetsredovisningen. Medarbetare utan formell utbildning och barnskötare uppmuntras till vidareutbildning. Stadens upphandlade utbildningsplatser till förskollärarytbildning som tilldelas stadsdelsförvaltningen utnyttjas fullt ut.			
▶ Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen och biblioteken samarbetar för att under hösten starta läsprojekt och läsombud i stadsdelens förskolor.			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Många förskolor har särskild fokus på att utveckla sitt arbete med matematik, naturvetenskap och teknik under året. Några deltar i NTA projekt			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Stadsdelen har tidigare år haft gemensam kompetensutveckling för förskolans personal kring språkutveckling och framgångsrika förhållningssätt samt metoder för detta. De flesta förskolor har åtagande kring barnens språkutveckling, vilket innebär att de själva identifierar och utvecklar arbetsmetoderna kring språkutveckling.			

Nämndmål:

1. Förskolan främjar barnens förståelse för grundläggande demokratiska värden.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Likabehandlingsplanerna följs upp, utvärderas, hålls aktuella och revideras utifrån barngruppernas specifika behov. Förskolorna bidrar aktivt till likvärdighet samt breddar barnens lek-mönster och intressen

Kommentar

Förskolornas arbete med värderingar och att stödja och utveckla sociala relationer inom gruppen tillhör det grundläggande arbetet. Årets utvärderingar fokuseras på förskolornas **likabehandlingsplaner** och redovisning av vilka insatser som gjorts för att främja likabehandling, jämställdhet och förebygga kränkningar i enlighet med deras likabehandlingsplan.

Nämndmål:

2. Förskolan ger barnen utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolorna följer varje barns utveckling och lärande. Förskolorna ger nya utmaningar utifrån barnens kunskaper, erfarenheter och intressen i språk, matematik, naturvetenskap, teknik och skapande.

Kommentar

Förskolorna arbetar utifrån nämndens mål och enhetens åtaganden. Underlag för årets upp-

följning och utvärdering är **Stadens förskoleindikator** – ett självvärderingsmaterial utifrån läroplanen. Efter analys och bedömning beskrivs styrkor och utvecklingsområden samt förslag till utveckling utifrån självvärderingen. Utvärdering sker i tertialrapport 2 och inför verksamhetsberättelsen.

Nämndmål:

3. Förskolan erbjuder föräldrarna goda möjligheter till samverkan.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll. Förskolan för fortlöpande samtal med föräldrarna kring de egna barnens trivsel, utveckling och lärande. Kommunikationen präglas av respektfullt bemötande och lyhördhet.

Kommentar

Hur föräldrarna uppfattar kommunikationen med förskolan mäts bl.a. genom stadens årliga brukarundersökning. Synpunkter och klagomål, utvecklingssamtal och dagliga kontakter är andra sätt. Stockholms stad genomför årligen en kvalitetsmätning i stadens förskolor. Resultaten visar även i år att föräldrarna i huvudsak är mycket nöjda alternativt nöjda med förskolan. Nöjdheten bland föräldrarna har som helhet ökat inom samtliga frågeområden jämfört med föregående år. Dialog förs med föräldrarna och inom personalgruppen om brukarundersökningens resultat samt vilka åtgärder som ska vidas.

Nämndmål:

4. Förskolan har ett gott samarbete med skolan, socialtjänsten, landsting och andra parter för att stödja barnets allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolan följer de samverkansmodeller som framtagits gemensamt i stadsdelen. Förskolan finner former för att avrunda och avsluta förskoleperioden. Vid övergångar till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd.

Kommentar

Förvaltningen och förskolorna har en rad samarbeten internt och externt, det är av stor vikt att grundläggande rutiner och goda kontaktytor finns för samverkan. Utvärderingar av arbetet blir en grund för utveckling av det fortsatta samarbetet.

Olika mötesfora har utvecklats för samverkan bland annat med utbildningsförvaltningen, socialtjänsten och skolorna i stadsdelen för att utveckla och samverkan kring förebyggande arbete och övergång mellan förskolan och skolans verksamheter.

Lokala rutiner för arbetet och samverkan med skola och socialtjänst finns liksom gemensamma samverkansdokument och riktlinjer för stadsdelen. Uppföljning, utvärdering och dia-

log om det gemensamma arbetet sker i samverkans forum förskola-skola samt förskola-skola-socialtjänst. Förvaltningen samverkar med utbildningsförvaltningen om övergång mellan förskola och skola. Gemensamma riktlinjer har utarbetats för detta. Samverkan planeras, följs upp och utvärderas. Barn och föräldrars synpunkter tas tillvara. En liknande samverkan finns mellan förskola, skola och socialtjänst med ett gemensamt formulerat dokument kring hur man arbetar med förebyggande arbete, akuta insatser och övergångar mellan verksamheter där barnens perspektiv ska vara utgångspunkten. Uppföljning av mål 4 sker av gemensamma överenskommelser i de olika fora som finns för samverkan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

● Uppfylls helt

Kommentar

Brukarnas och medborgarnas upplevelser av service och omsorg mäts i stadens brukarundersökningar som genomförs under året. Utfallet redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014.

I år genomför staden inga egna centrala brukarundersökningar för hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende, utan det är Socialstyrelsens brukarundersökningar som gäller för att mäta brukarnas nöjdhet med dessa verksamheter. Staden har genomfört en egen central brukarundersökning om brukarnas nöjdhet med sin dagverksamhet.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆	Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	74,29 %	77,98 %	80	84 %	84 %	Tertial 2 2014
Kommentar Av totalt 105 barn och ungdomar som avslutats under perioden augusti 2012- juli 2013 hade 78 inte återkommit inom 12 månader efter avslut. Det motsvarar en andel ej återkomna på 74,3% i stadsdelen. Andelen i staden som helhet är 82,8 %.							
●	Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri		54,76 %		68 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Redovisas för helåret 2014 i verksamhetsberättelsen.							
●	Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF)		78 %		80 %	80 %	2014
Kommentar							

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Redovisas för helåret 2014 i verksamhetsberättelsen.						
● Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar		100 %		90 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014.						
● Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	76,92 %	74,32 %	77	77 %	77 %	Tertial 2 2014
Kommentar Under perioden augusti 2012- juli 2013 avslutades 156 vuxenärenden. 120 personer av dessa har inte återkommit inom tolv månader efter avslut. Andelen ej återkomna blir därmed 76,9 %. Staden som helhet har ett utfall på 75 %.						
◆ Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden		33 %		30 %	20 %	2014
Kommentar Stadsdelen har hitintills under 2014 haft 23 försökslägenheter. Sex lägenheter övergått till egna kontrakt, varav fem vid vuxenheten och en vid beställarenheten/funktionsnedsättning . Andelen övertagna kontrakt är därmed för närvarande 26%. Slutligt utfall redovisas i verksamhetsberättelsen.						
● Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		82 %		80 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014.						
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		85 %		84 %	84%	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året.						
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		64 %		74 %	74%	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		59 %		59 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året						
● Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerade bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		83 %		83 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året						
● Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		2 %		2 %	tas fram av nämnden	2014
Kommentar I verksamhetsberättelsen för 2014 kommer förvaltningens enheter som arbetar med inriktning på praktik, arbete och studier att redovisa sina siffror på personer som övergått till lönearbete.						
● Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		93 %		91 %	91 %	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året.						
● Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		85 %		91 %	91 %	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året.						
● Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		94 %		91 %	91 %	2014
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året.						
● Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		82 %		90 %	90%	2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar Utfall redovisas i verksamhetsberättelsen för 2014 utifrån stadens brukarundersökning för året.						
● Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverk- samhet (äldreomsorg)		86 %		95 %	95 %	2014
Kommentar Förra året nådde dagverksamheterna, totalt sett, inte årsmålet. Deltagarna vill ha större möjligheter att påverka vilka tider som de ska vara på dagverksamheten samt vilka aktiviteter som ska finnas på dagverksamheten. Dagverksamheterna har arbetat med att utveckla informationen och aktiviteterna. Bedömningen är målet kan uppfyllas för 2014.						
● Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		84 %		85 %	85 %	2014
Kommentar Tidigare års undersökningar visar att brukarnas nöjdhet kan variera mellan olika hemtjänstutförare. Bedömning- en är att målet även uppfylls för 2014.						
● Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)		84 %		85 %	85 %	2014
Kommentar Bedömningen är att målet även uppfylls för 2014.						
● Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		77 %		77 %	77 %	2014
Kommentar Tidigare års brukarundersökningar visar att de boende är nöjda med maten. Nöjdheten varierar dock mellan olika boenden. Bedömningen är att målet uppfylls även för 2014.						
● Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsbo- ende (äldreomsorg)		78 %		76 %	76 %	2014
Kommentar Måltiden är ett fortsatt viktigt förbättringsområde för verksamheterna. Bedömningen är att målet uppfylls även för 2014.						
◆ Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpens utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)		73 %		76 %	76 %	2014
Kommentar 2013 uppfylldes inte målet totalt sett. Resultaten varierade dock mellan de olika hemtjänstutförarna. Ökad delak- tighet i planeringen av den egna vården och omsorgen är ett fortsatt förbättringsområde. Hemtjänsten har ett nytt tids- och registreringssystem, som tydligt visar utförd tid, vilket kan bidra till ökad nöjdhet.						
● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordi- närt boende (äldreomsorg)		86 %		86 %	86 %	2014
Kommentar 2013 uppfylldes målet totalt sett. Samtidigt visade resultaten på en varierande nöjdhet mellan de olika hem- tjänstutförarna. Bedömningen är att målet för 2014 uppfylls.						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)		90 %		90 %	90 %	2014
Kommentar 2013 års brukarundersökning visade att de boende kände sig trygga på sitt vård- och omsorgsboende och att målet uppfylldes. Bedömningen är att målet för 2014 uppfylls.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda en sammanhållen organisation för öppenvårdsinsatser för barn och unga	2014-01-01	2014-12-31	
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera reviderade riktlinjer för familjehemsvård.	2014-01-01	2014-12-31	
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens hemlöshetsstrategi.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Vuxenenheten arbetar redan till stor del på det sätt som beskrivs i strategin. Rutinerna kring förvaltningens vråkningsförebyggande arbete håller på att ses över med syfte att minska antalet vräkningar i stadsdelen genom att komma in tidigare i ärenden och erbjuda relevanta insatser för den enskilde. Förvaltningen ingår inte i projektet Bostad Först, men arbetar på liknande sätt genom att i vissa fall erbjuda träningslägenhet i kombination med tätt boendestöd till långvarigt hemlösa.			
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla formerna för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska genomföra uppsökande verksamhet av unga i utanförskap med inspiration av det arbete som sker i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen och fastighetsnämnden inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboendestäder eller serviceboendestäder	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska redovisa hur arbetet med att tillgodosäkra behovet av bostäder med särskilt stöd och service fortskrider. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsens genomförandegrupp	2014-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden	2014-01-01	2014-12-31	
 Bistå äldreomsorgsnämnden i att ta fram en utevistelsegaranti för äldre i vård- och omsorgsboenden	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Varje boende erbjuds utevistelse som utförs utifrån den enskildes önskemål.			
 Stadsdelsnämnder ska succesivt under 2014 införa den fördjupade kvalitetsanalysen med uppföljare/observerare för förändrad kravställning och uppföljning	2014-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar Stadsdelsförvaltningen deltar i kvalitetsuppföljningen och har en utbildad observatör. Under hösten kommer observationer genomföras på vård- och omsorgsboende.			
 Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Äldreomsorgens verksamheter registrerar i de nationella kvalitetsregistren.			
 Utveckla stadens information om vård- och omsorgsboendens popularitet	2014-01-01	2014-06-30	
Kommentar Äldreomsorgens enheter meddelar Jämför Service när uppgifter behöver uppdateras, så att den information som finns om verksamheten alltid är aktuell.			

Nämndmål:

All myndighetsutövning ska vara rättssäker och tillvara ta den enskildes resurser

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla som har kontakt med förvaltningens myndighetsutövande enheter ska få sina rättigheter tillgodosedda i samband med utredningar och beslut. Alla ska också känna att deras egna resurser beaktas i kontakten med förvaltningen och vid beslut om insats.

Kommentar

Handläggarna vid de myndighetsutövande enheterna inom social omsorg använder olika former av standardiserade utrednings- och bedömningsinstrument som ska ge ett allsidigt underlag för beslut. När utredning inleds informeras den enskilde om hur utredningen ska gå till och hur lång tid den får ta. I utredningen dokumenteras den enskildes egen uppfattning om sin situation och eventuella förslag till lösning. I samband med beslut informeras om möjligheten att överklaga om man är missnöjd. Avgöranden i domstolar och beslut av tillsynsmyndigheter följs alltid. Granskning av olika aspekter av dokumentationen genomförs regelbundet både på enhets- och avdelningsnivå.

Äldreomsorgens biståndshandläggare skriver utredningar i stadens kartläggnings- och utredningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag vid beslut. Samtliga tidsbegränsade beslut är aktuella. Liksom övriga enheter inom social omsorg följs noga lagar och riktlinjer samt domar från rättsliga instanser och beslut från tillsynsmyndigheter. Kvalitets- och utvecklingsarbetet har fortsatt fokus på individuppföljning, utveckling av dokumentationen samt att säkerställa likställigheten i myndighetsutövningen.

Samtliga biståndshandläggare vid beställarenheten äldre har gått en intern fortsättningskurs i dokumentation med fokus på äldreomsorgens kartläggnings- och bedömningsinstrument. En majoritet av biståndshandläggarna har också deltagit i utbildningar i LSS och psykisk

ohälsa hos äldre som arrangerats av äldreomsorgen. Under hösten kommer samtliga biståndshandläggare att delta i handledning med inriktning motiverande samtal (MI).

Nämndmål:

Anhöriga ska uppleva att de får stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Anhöriga ska uppleva att de får stöd och hjälp utifrån sin aktuella situation.

Kommentar

Anhöriga till personer med funktionsnedsättning kan få stöd i grupp eller enskilt av förvaltningens anhörigkonsulent. Anhöriga till personer med beroendeproblematik kan få stöd av personal vid vuxenheten.

Inom äldreomsorgen erbjuds anhöriga stöd och avlastning i olika former som anpassas utifrån individuella behov och önskemål. Det finns biståndsbedömda insatser, anhöriggrupper samt stöd av anhörigkonsulent. Anhörigkonsulenter har individuell kontakt med ca 400 personer, anhöriga och äldre samt haft anhörigstödgrupper, efterlevandegrupper och anhörigcirkel i samarbete med Skärholmens stadsdelsförvaltning. Anhörigkonsulenter deltar i stadens Anhörigvecka under hösten med start den 4 oktober.

Äldre och anhöriga inbjuds även till informationsträffar samt regelbundna brukar- och anhörigträffar vid äldreomsorgens verksamheter, som också har individuella kontakter och samtal med anhöriga.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel anhöriga som är nöjda med anhöriggrupperna		100		85		2014
Kommentar Förra årets undersökning visade att alla anhöriga var nöjda med anhöriggrupperna. Bedömningen är att målet uppfylls även för 2014.							

Nämndmål:

Den enskilde ska erbjudas en god hälso- och sjukvård som är trygg, säker och förebyggande.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

De äldre som bor på servicehus, vård- och omsorgsboende eller servicehus samt de som bor i socialpsykiatrisk gruppboende får en trygg och säker hälso- och sjukvård.

Kommentar

Hälso- och sjukvården inom äldreomsorgen håller en god kvalitet. Kvaliteten följs upp genom

förvaltningens avtals- och verksamhetsuppföljning, dokumentationsgranskning, oanmälda besök, verksamheternas patientsäkerhetsberättelse, egenkontroll samt rapportering av indikatorer, hälso- och sjukvårdsstatistik och avvikelser till medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), som sammanställs i en årlig rapport till stadsdelsnämnden.

Riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår genomförs och ligger till grund för planering av den boendes vård och omsorg. I Senior Alert registreras bland annat det förebyggande arbetet kring fall, undernäring, trycksår och munhälsa. I Palliativa registret registreras arbetet kring vård i livets slutskede. Verksamheterna registrerar i BPSD-registret, där berörd personal har fått utbildning. BPSD står för Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens. Exempel på sådana symtom kan vara aggressivitet, oro, apati, hallucinationer eller sömnstörningar. Kontroller av att verksamheterna registrerar i kvalitetsregistren genomförs regelbundet. Under hösten kommer stadens revisorer granska hur verksamheterna registrerar och använder informationen i kvalitetsregistren.

Vård i livets slutskede är ett prioriterat utvecklingsområde, där en standardvårdplan har tagits fram som stöd för verksamheterna. Vid verksamhetsuppföljningen har också särskilda frågor ställts kring smärtlindring vid vård i livets slutskede.

Utbildning för sjuksköterskor i munhälsobedömning samt obligatorisk sårvårdsutbildning genomförs i höst.

Äldreomsorgens verksamheter har ett bra samarbete med läkarorganisationerna där man tillsammans säkerställer rutiner och utvecklar det systematiska kvalitetsarbetet utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen. Fokusområden är läkemedelsgenomgångar och vård i livets slutskede. Vid servicehus och vård- och omsorgsboende i egen regi har under våren enhetschef, hälso- och sjukvårdspersonal, medicinskt ansvarig sjuksköterska, dokumentationssamordnare och läkarverksamheten med chef och platsansvarig läkare på boendet träffats för diskussion kring uppföljning och utveckling av detta arbete.

Stadsdelsförvaltningen har också regelbundna samverkansmöten med landstingets beställare och vårdcentraler inom stadsdelsområdet.

Hösten 2014 träder ett nytt avtal för systemstöd för hälso- och sjukvårdsdokumentationen i kraft. Dokumentationsstödet bygger på nationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa kallat ICF. Detta är ett omfattande förändringsarbete som kommer att pågå under flera år. Utbildningsinsatser har genomförts och kommer att fortgå. Förvaltningens äldreomsorg har en organisation med en processledare för samordning och stöd i förändringsarbetet. Handledare ska också utbildas och finnas som stöd för enheternas hälso- och sjukvårdspersonal.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel boende som erbjuds riskbedömning för fall.				95 %		2014
Kommentar Uppföljning genomförs av MAS. Bedömningen är att målet uppfylls för 2014.						
 Andel boende som erbjuds riskbedömning för trycksår.				95 %		2014

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar Uppföljning genomförs av MAS. Bedömningen är att målet kommer att uppfyllas för 2014.						
 Andel boende som erbjuds riskbedömning för undernäring.				95 %		2014
Kommentar Uppföljning genomförs av MAS. Bedömningen är att målet uppfylls för 2014.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Boende på vård- och omsorgsboende och servicehus ska erbjudas munhälsobedömning, som genomförs enligt metod i Senior Alert.	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar Utbildning i munhälsobedömning, ROAG, genomförs under hösten.			
 Verksamheterna ska säkerställa att en vårdplan upprättas för vård livets slutskede.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Lokala regler för palliativ vård i livets slutskede har tagits fram. Det innebär bl.a. att en separat vårdplan upprättas efter att läkaren har haft brytpunktsamtal med anhöriga. Dokumentationssamordnaren och MAS följer kontinuerligt upp journalerna för samtliga avlidna.			
 Verksamheterna ska säkerställa att registrering genomförs i BPSD-registret.	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Hälso- och sjukvårdspersonal har utbildats i BPSD-registrering. Vid teammötet planerar personalen för den enskildes vård och omsorg och registrering genomförs i de nationella registren efter samtycke från den enskilde. Enheterna följer regelbundet upp att registrering genomförs genom att ta ut utdrag från registret.			
 Äldreomsorgen ska samverka och bistå landstinget i genomförandet av läkemedelsgenomgångar på vård- och omsorgsboende och servicehus.	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar För varje boende genomförs läkemedelsgenomgång minst en gång per år av patientansvarig läkare gemensamt med omvårdnadsansvarig sjuksköterska.			

Nämndmål:

Den enskilde ska få ett gott bemötande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla som har kontakt med förvaltningens verksamheter ska bemötas med kunskap och respekt.

Kommentar

Bemötandet är en viktig fråga inom alla social omsorgs verksamheter. Många medarbetare har därför fått utbildningar i samtalsmetodik och bemötande. Vad den enskilde tycker om bemötandet undersöks i stadens årliga brukarundersökningar. I de fall där brukarundersökningarna visar att det finns brister i bemötandet diskuteras det vid den aktuella enheten och tas upp i handledning. Vid klagomål på enskilda handläggare vidtas de åtgärder som kan vara lämpliga i det enskilda fallet.

Bemötandet gentemot de äldre och deras anhöriga är en central fråga för alla verksamheter inom äldreomsorgen. Värdegrundsarbetet utifrån äldreomsorgens gemensamma värdegrund hålls hela tiden levande vid enheterna genom utbildningsinsatser samt genom diskussioner och reflektioner på arbetsplatserna. Inom äldreomsorgen utbildas värdegrundsledare, som har särskild kompetens att handleda och ge stöd till personalen i värdegrundsarbetet.

Brukarnas nöjdhet med bemötandet följs upp genom brukarundersökningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Äldreomsorgens verksamheter ska fortsätta arbetet med att förankra äldreomsorgens värdegrund.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Värdegrundsarbetet fortgår på enheterna. På t.ex. planeringsdagar diskuteras vad äldreomsorgens värdegrund betyder och hur man ska arbeta utifrån den i vardagen, såväl utifrån ett brukar- som ett medarbetarperspektiv.			

Nämndmål:

Den enskilde ska få insatser av god kvalitet som erbjuder delaktighet och stärker förmågan att leva ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den enskilde ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Brukarna är nöjda med verksamhetens kvalitet.

Kommentar

Inom social omsorgs utförarverksamheter upprättas en genomförandeplan i samråd med den enskilde, i genomförandeplanen ska det beskrivas hur och när insatsen ska genomföras samt målet med insatsen. Ett nytt dokumentationssystem har under 2014 implementerats inom utförardelen av individ- och familj, ParaDifo, som är kopplat till det myndighetsutövande dokumentationssystemet. ParaDifo ger den enskilde större delaktighet i upprättandet av sin genomförandeplan samt stärker beställarens och den enskildes insyn i utförandet. Samordnade individuella vårdplaner ska upprättas om den enskilde har insatser från både kommun och landsting.

Inom äldreomsorgens verksamheter upprättas i samråd med brukaren en individuell genomförandeplan. Verksamheten för också löpande dokumentation som säkerställer att den enskilde får sina insatser utförda. Genomförandeplanerna och dokumentationen kontrolleras och granskas.

Hemtjänstpersonalen använder handdatorer för att dokumentera och säkerställa att beställda insatser utförs. Genom omsorgsdagboken kan anhöriga efter medgivande från den äldre följa utförandet.

Enheternas kvalitetsarbete har fokus på att stärka den enskildes delaktighet i planeringen och utförandet av den egna vården och omsorgen samt att utveckla teamarbetet för att säkerställa en individuellt anpassad vård och omsorg för den enskilde.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel äldre som är nöjda med fixartjänsten		100		80 %		2014
Kommentar Fixartjänsten har hittills haft kontakt med 164 äldre varav 32 är nya under året. Merparten är kvinnor i åldersspannet 81-85 år. Den vanligaste insatsen är byte av glödlampor och proppar. Äldrestöds uppföljningar genom åren visar att de äldre är nöjda med Fixartjänstens insatser. Bedömningen är att målet uppfylls för 2014.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Oanmälda kvälls-/ nattbesök ska utökas och även genomföras vid äldreomsorgens verksamhet i egen regi på samma sätt som vid den entreprenaddrivna verksamheten.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar I juli och augusti har oanmälda kvälls- och nattbesök genomförts på boendena som drivs i egen regi, d.v.s. på Axbådens vård- och omsorgsboende, Fruängsgårdens servicehus, Axelsbergs vård- och omsorgsboende och Trekantens servicehus av förvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska/MAS och uppföljare/adm. sekreterare. Besöken visar att verksamheterna fungerar bra.			
 Social omsorg ska ge stöd till enheterna med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.	2014-01-01	2014-12-31	
 Social omsorg ska utarbeta en modell för uppföljning av egna verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Den som utsatts för våld i nära relation ska få ett samordnat och professionellt stöd.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Den som utsatts för våld i nära relation ska få stöd och sina rättigheter tillgodosedda så att personen kan leva ett fortsatt liv utan våld.

Kommentar

Förvaltningens team mot våld i nära relationer fortsätter att ge stöd till våldsutsatta personer och samverkan i detta arbete med övriga enheter inom förvaltningen. Våldsutövare kan få

insats genom Relationsvårdscentrum sydost och barn som lever i familjer med våld kan få stöd hos förvaltningens familjehandlare.

Nämndmål:

Äldre ska erbjudas aktiviteter och social samvaro

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

De äldre i stadsdelen är nöjda med Seniorhälsans verksamhet och dagsutflykterna.

Kommentar

Äldreomsorgen har ett brett utbud av olika aktiviteter med möjligheter till social samvaro, som erbjuds alla äldre i stadsdelen. Målsättningen är att utbudet av aktiviteter ska gynna ett hälsosamt åldrande i gemenskap med andra. Seniorhälsans och pensionärsorganisationernas verksamheter på servicehusen och på mötesplatserna Antikträffen och Hövdingagården är som vanligt välbesökta. Uppskattade dagsutflykter har anordnats under sommaren till Sundby gård, Lida, Artipilag, Hågelby, Stavnäs samt en längre utflykt med "stor buss" till Marholmen i Roslagen.

På vård- och omsorgsboende erbjuds olika dagliga aktiviteter både i grupp och individuellt som planeras av aktivitetsombuden. Utevistelse har prioriterats under sommaren.

I samverkan med finska föreningen anordnas underhållning med finskt tema på servicehusen. I mars var det underhållning på Fruängsgårdens servicehus och i höst blir det underhållning på Trekantens servicehus. Under hösten anordnas också dans på Fruängsgårdens servicehus.

Projektet "Ungdomsbesök på vård- och omsorgsboende" där ungdomar på helgerna hjälper de boende att delta i olika aktiviteter, utevistelse och olika kulturupplevelser fortsätter. Verksamheterna har ansökt om och erhållit medel från äldreförvaltningen.

Feriearbetande ungdomar är uppskattat av både boende och personal. Under sommaren har äldreomsorgens verksamheter haft totalt 100 feriearbetare inom såväl verksamheter i egen regi, som entreprenader och privata utförare.

Under hösten kommer äldreförvaltningen genomföra en screening av aktiviteter för äldre på vård- och omsorgsboende med somatisk inriktning, inom samtliga regiformer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel deltagare som är nöjda med dagsutflykterna		100		85 %		2014
Kommentar Dagsutflykterna är mycket populära. Liksom för sommaren har årets resor varit uppskattade av deltagarna. Bedömningen är målet uppfylls även för 2014.						
● Andel deltagare som är nöjda med Seniorhälsans verksamhet		100 %		85 %		2014
Kommentar						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Seniorhälsan erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter. Verksamheten är välbesökt och uppskattad. Bedömningen är att målet uppfylls även för 2014.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Dagsutflykter ska anordnas för äldre under hela året. Program ska tas fram.	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar Dagsutflykter genomförs främst under sommarhalvåret men resor finns också inplanerade närmare jul. Utflykterna vänder sig främst till äldre som har svårigheter att ta sig ut på egen hand. Annonsering sker genom stadsdelsnämndens informationssida i lokalpressen samt på boendeenheterna och de öppna mötesplatserna. Under sommaren har 44 resor genomförts med totalt 256 deltagare.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls helt

Kommentar

Stadsdelsförvaltningen arbetar aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud har genomförts under våren. Chefsforum som riktar sig till alla chefer genomförs under vår och höst med olika teman. Kompetensförsörjning säkerställts bl.a. via medarbetarsamtal då individuella kompetensutvecklingsplaner utarbetas. Enheterna arbetar aktivt utifrån jämställdhets- och mångfaldsplanen bl.a. vid rekryteringar, genom informationsinsatser och diskussioner.

Målet att 100 % av de som har ofrivillig deltid ska erbjudas heltid under året bedöms inte kunna uppnås helt. Utrymmet och möjligheterna att kombinera anställningar finns inte alltid i verksamheterna. Förvaltningen kommer att inhämta goda arbetssätt och metoder från andra förvaltningar och från den arbetsgrupp som arbetar med frågan stadsövergripande. Underlag skickas regelbundet ut till cheferna med aktuella uppgifter om deltidsanställda som vill ha heltid, så cheferna vet vilka som finns kvar av de som begärt heltid. Vid kontakter om behov av personal påminns cheferna om dessa personer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi		249 st		268 st	5100	2014
Kommentar Det exakta antalet går ännu ej att utläsa, men förvaltningen bedömer att årsmålet kommer att nås.						
 Aktivt Medskapandeindex		80		80	80	2014
Kommentar						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
AMI för 2014 kommer att mätas i höstens medarbetarenkät. Prognosen är att årsmålet nås.						
Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid		22,92 %		100 %	100 %	2014
Kommentar Under det andra tertialet har listan över deltidsanställda som önskar heltid minskat till 26 personer. För att målet (100 %) ska nås krävs ibland åtgärder som bedöms svåra att genomföra. Åtgärdsplan har tagits fram, med åtgärder som exempelvis att initiera dialog mellan chefer på ledningsgrupper för att se om lösningar kan finnas i samarbete, avdelningsvis resp. områdesvis. Uppföljning och löpande information till chefer om deltidsanställda som vill ha heltid görs månadsvis.						
Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare		91 %		90 %	80 %	2014
Kommentar Kommer att mätas i medarbetarenkäten hösten 2014. Prognosen är att årsmålet nås.						
Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.		93 %		93 %	92 %	2014
Kommentar Kommer att mätas i medarbetarenkäten hösten 2014. Prognosen är att årsmålet nås.						
Sjukfrånvaro	7,6 %	7,2 %	7,5 %	5,8 %	4,4 %	Tertial 2 2014
Kommentar Sammantaget har sjukfrånvaron under en rullande tolv månadersperiod ökat från 7 % i juli 2013 till 7,6 % i juli i år. Sjukfrånvaron räknat på antal sjukfrånvarande individer har sjunkit från 318 i juli 2013, till 289 samma månad i år. Den långa sjukfrånvaron, dag 366 eller mer, har minskat tydligt, från 43 förra året till 18 personer. Även den korta sjukfrånvaron, dag 2-14 har sjunkit från 158 individer juli 2013 till 125 under samma månad i år. Däremot i spannet dag 46-90 ser vi en ökning från 9 till 32 individer. Allmänt ökar psykisk ohälsa som sjukskrivningsgrund. Kommunstyrelsen har begärt en mer detaljerad redovisning av sjukfrånvaron i intervall dag 181-365.						
Tabell: Sjukfrånvaro intervallet dag 181-365						
Verksamhetsområde	Juli 2014 (aktuell månad)		Juli 2013 (aktuell månad)			
	Antal	Procent	Antal	Procent		
Förskola	17	1,22	8	0,65		
Social omsorg	2	0,36	8	1,25		
Äldreomsorg	3	0,87	5	1,19		
Totalt	22	0,94	21	0,87		
Totalt är sjukfrånvaron i detta intervall i stort sett lika som föregående år i en jämförelse mellan statistiken för juli 2013 och juli 2014. Det finns dock skillnader mellan verksamhetsområdena. Arbetet med långtidssjukfrånvaro har gett ett visst resultat inom social omsorg och äldreomsorg. I förskolan har sjukfrånvaron i detta intervall ökat, se tabell ovan. Förskolan är stadsdelens största verksamhetsområde med drygt 1200 medarbetare. Områdescheferna har tittat på de 17 personer det gäller och det är fyra fall av cancer, två gravlediga som blivit sjukskrivna, en som varit med i trafikolycka och resten tio stycken är psykisk ohälsa. En översyn av pedagogernas arbetssituation inom förskolan har gjorts och resultatet redovisas i ett särskilt nämndärende Kartläggning av förskollärarnas arbetsbörda, dnr 322-2014-1.2.1.						
Ytterligare stöd till chefer i rehabiliteringsfrågor behövs både avseende kort- och långtidssjukfrånvaro enligt stadens rehabiliteringsprocess. Ökad uppföljning av det tidiga rehabiliteringsarbetet (dag 31-180) kan göra att inflödet till längre sjukfrånvaro minskar. Utvidgat samarbete med företagshälsovården och Försäkringskassan på						

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
en övergripande nivå i stadsdelen kan ge ökad förståelse och bättre verktyg för att minska sjukfrånvaron.						
Aktivitet	Startdatum		Slutdatum	Avvi- kelse		
Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2014-01-01		2014-12-31			

Nämndmål:

Sjukfrånvaron ska minska jämfört med 2013

Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron ska minska genom att samtliga chefer använder de verktyg som förvaltningen, staden och företagshälsovården tillhandahåller.

Kommentar

Den totala sjukfrånvaron har ökat till 7,6 % jämfört med 7,2 % i verksamhetsberättelsen för 2013. Helårsprognosen beräknas till 7,5 %.

Sjukfrånvaron räknat på antal sjukfrånvarande individer har sjunkit från 318 i juli 2013, till 289 samma månad i år. Den långa sjukfrånvaron, dag 366 eller mer, har minskat tydligt, från 43 förra året till 18 personer. Även den korta sjukfrånvaron, dag 2-14 har sjunkit från 158 individer juli 2013 till 125 under samma månad i år. Däremot i spannet dag 46-90 ser vi en ökning från 9 till 32 individer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvi- kelse
Chefer ska arbeta aktivt för att främja hälsan hos medarbetarna.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Stadsdelsförvaltningens chefer är aktiva i det hälsofrämjande arbetet. Grundläggande är ett aktivt arbete för ett öppet arbetsklimat, att ha roligt på jobbet, uppmuntra varandra, ha jämn arbetsfördelning och god kommunikation mellan medarbetare. Insatserna utöver detta varierar men vanligt förekommande är friskvårdsbidrag, friskvårdstimme, friskvårdsaktiviteter, samtal om livsstilens betydelse för vår hälsa, hälsocoacher bland medarbetarna, handledning och flexibel arbetstid. Fruktkorg, Må bra-kurs, tillgång till träningslokal och massagefåtölj förekommer också.			
Chefer ska löpande följa upp all sjukfrånvaro på enheten samt systematiskt arbeta enligt stadens rehabiliteringsprocess vid medarbetares sjukfrånvaro.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar Sjukfrånvaron följs upp löpande genom Lisa självservice och Infoview. Vid behov kontaktas företagshälsovården. Efter tre dagars sjukdom tar enhetschef kontakt med medarbetaren. När personal varit sjuk fyra korttidstillfällen under en sexmånadersperiod hålls ett möte för rehabiliteringssamtal. Om rehabilitering behövs följer cheferna de regler och rutiner som staden kräver och använder stadens underlag. Till exempel upprättas en Plan för åtgärder på arbetsplatsen som ska delges Försäkringskassan enligt stadens överenskommelse.			

Nämndmål:

Förvaltningen ska erbjuda en god arbetsmiljö där alla medarbetare behandlas likvärdigt. Medarbetares och chefers kompetens ska utvecklas genom riktade insatser (Se även aktiviteter under 2.2 och 2.3.)

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom ramen för samverkansavtalet sker en fortlöpande dialog i arbetsmiljöfrågor mellan chefer, medarbetare och fackliga företrädare. I samverkan med företagshälsovården genomförs årligen arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.

Förväntat resultat

Att individuella kompetensutvecklingsplaner utarbetas för samtliga månadsanställda medarbetare. En god arbetsmiljö och likvärdig behandling av alla medarbetare förväntas leda till större arbetstillfredsställelse, ökad motivation och effektivitet. Ett ökat antal medarbetare förväntas också uppleva att alla på arbetsplatsen behandlas med respekt samt att arbetssituationen är bra, vilket mäts i den årliga medarbetarenkäten.

Kommentar

Stadsdelsförvaltningen arbetar på många olika sätt för att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är viktigt att se till medarbetarnas hälsa och trivsel på arbetsplatsen. En ökad satsning på medarbetarnas hälsa ger minskad sjukfrånvaro och ökad livskvalitet.

I Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning uppmuntras medarbetarna till friskvård. Medarbetarna har möjlighet att ta ut friskvårdstimme och delta i olika friskvårdsaktiviteter.

Exempel på friskvårdsaktiviteter som pågår är deltagande i är aktiviteter som STAR ordnar, en enhet har haft utbildning om kost och motion, teman förekommer på planeringsdagar, en enhet äter gemensam frukost en gång per månad och har fruktkorg en gång i veckan, satsning på hälsocoacher, tema att förbättra kommunikation och bemötande i personalgruppen för att främja hälsa och öka frisknärvaron.

Under våren har en omfattande arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska erbjuda praktikplatser till personer med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2013-01-01	2014-12-31	
 Förvaltningen ska se över hur förvaltningens arbetsplatser kan bli välfungerande för alla. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2013-01-01	2014-12-31	
 Förvaltningen ska utse en ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2014-12-31	
 Chefer ska registrera deltidsanställdas önskemål om utökad	2014-01-01	2014-04-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
tjänstgöringsgrad i systemet.			
De myndighetsutövande enheterna inom social omsorg ska se över sina rutiner för introduktion av nya medarbetare.	2014-01-01	2014-12-31	
Förvaltningen prioriterar ungdomar med funktionsnedsättning för sommarjobb. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning)	2014-01-01	2014-12-31	
Förvaltningen ska ta fram en åtgärdsplan för att erbjuda alla ofrivilligt deltidsarbetande heltid.	2014-01-01	2014-06-30	
Kommentar			
Åtgärdsplanen är klar och förmedlades i början av juni 2014 till dem som har utsetts till ansvariga för åtgärder.			
Inom äldreomsorgen ska personalen erbjudas kompetensutveckling. Prioriterade områden är fortsatt social dokumentation demensvård, vård i livets slut och bemötande. Personal som arbetar med personer med demenssjukdom ska göra webbutbildningen Demens ABC.	2013-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Äldreomsorgens medarbetare har individuella kompetensutvecklingsplaner. Personalen erbjuds bland annat grundutbildning, dokumentationsstöd och utbildning inom områdena kost, demens och vård i livets slutskede. Webb-utbildningar har genomförts och fortgår. Värdegrundsarbetet är prioriterat och medarbetare kommer att gå värdegrundsutbildningen. Sjukgymnast och arbetsterapeut ger utbildning i ergonomi och förflyttningsteknik. Syn- och hörselinstruktörerna genomför också utbildningsinsatser. Hälso- och sjukvårdspersonal och chefer har deltagit i äldreförvaltningens ICF-utbildningar under våren, där utbildning och handledning fortsätter under hösten. Utbildning för sjuksköterskor i munhälsobedömning samt obligatorisk sårvårdsutbildning genomförs i höst.			
Nyrekrytering av deltidsanställda ska övervägas noga.	2014-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Vid de flesta av förvaltningens enheter är nyrekrytering av deltidsanställda inte aktuell. Vid de enheter där nyrekrytering av deltidsanställda skulle kunna förekomma görs det utifrån särskilda skäl och övervägs noga. Verksamhetens art gör det ibland svårt att organisera arbetet så att heltidsanställningar kan erbjudas vid nyrekrytering.			

Sjukfrånvaro

Förvaltningen arbetar aktivt med att minska sjukfrånvaron. Den följs upp löpande av enhetscheferna och vid behov kontaktas företagshälsovården. Efter tre dagars sjukdom tar enhetschef kontakt med medarbetaren. När personal varit sjuk fyra korttidstillfällen under en sexmånadersperiod hålls ett möte för rehabiliteringssamtal. Om rehabilitering behövs följer cheferna de regler och rutiner som staden kräver och använder stadens underlag. Till exempel upprättas en Plan för åtgärder på arbetsplatsen som ska delges Försäkringskassan enligt stadens överenskommelse.

Sjukfrånvaron i intervallet 181-365 dagar är i stort sett lika som föregående år i en jämförelse mellan statistiken för juli 2013 och juli 2014. Den har minskat inom social omsorg och äldreomsorg, men ökat inom förskoleverksamheten. En översyn av pedagogernas arbetssituation inom förskolan har gjorts och resultatet redovisas i ett särskilt ärende till nämnden.

Ytterligare stöd till chefer i rehabiliteringsfrågor behövs både avseende kort- och långtidssjukfrånvaro enligt stadens rehabiliteringsprocess. Ökad uppföljning av det tidiga rehabiliteringsarbetet (dag 31-180) kan göra att inflödet till längre sjukfrånvaro minskar. Utvidgat samarbete

med företagshälsovården och Försäkringskassan på en övergripande nivå i stadsdelen kan ge ökad förståelse och bättre verktyg för att minska sjukfrånvaron.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra arbetsmiljön bl.a. genom årliga arbetsmiljöutbildningar i samarbete med Previa. Sjukfrånvaro och hälsa är en central del i utbildningen.

Förvaltningen uppmuntrar också till friskvård bl.a. genom friskvårdstimme, simhallskortet och friskvårdssubvention för friskvårdsaktiviteter.

Deltid till heltid

Förvaltningen arbetar med att erbjuda ofrivilligt deltidsanställda heltidsanställning. Under det andra tertialet har listan över deltidsanställda som önskar heltid minskat till 26 personer. Målet om 100 % bedöms dock inte kunna uppnås under året. Förvaltningen har tagit fram en åtgärdsplan med åtgärder som exempelvis att initiera dialog mellan chefer på ledningsgrupper för att se om lösningar kan finnas i samarbete, avdelningsvis resp. områdesvis. Uppföljning och löpande information till chefer om deltidsanställda som vill ha heltid görs månadsvis.

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Nämndens mål förväntas uppfyllas i allt väsentligt under året. Några bedöms dock inte kunna uppfyllas inom beslutad budget.

Nämnden redovisar ett nettounderskott med 5,2 mnkr före resultatöverföring och ingen avvikelse efter resultatöverföring. Underskotten finns inom förskola, individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd och inom äldreomsorg.

Alla enheter analyserar noggrant och följer upp kostnader och intäkter varje månad och arbetar vidare med att vidta åtgärder för att minska kostnaderna ytterligare.

Konkurrensutsättning av verksamheter genom upphandling sker enligt aktivitetsplanen. Inga utmaningar har inkommit till nämnden och inga egenregianbud har lagts. En enhet deltar i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2014. Avdelningen har bjudit in till seminarier och arrangerat monterutställning vid Goda exempel-mässan för att sprida kunskaper om välfungerande verksamheter. Antalet besökare från förvaltningen ökade.

Arbetet med att effektivisera processer och att erbjuda stöd för införandet av Lean i verksamheterna fortsätter. Risk- och väsentlighetsanalys (ROV) genomförs av alla enheter. Internkontroll genomförs på enheterna och kontroll av enheternas internkontroll genomförs.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämnden redovisar ett nettounderskott om 5,2 mnkr före resultatdispositioner, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos. Underskotten finns inom förskola, individ- och fa-

miljeomsorg, ekonomiskt bistånd samt inom äldreomsorg. Efter resultatdispositioner med 5,2 mnkr redovisas ingen avvikelse mot budget. Detta är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	99,96 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
Kommentar Budget inkluderar beräknade prestationsförändringar med 42,3 mnkr.						
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,3 %	100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Nämndens prognossäkerhet T2		0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2014
Kommentar Prognossäkerheten i tertialrapport 2 bedöms ligga inom årsmålet +/- 1 %. Bedömningen grundas på tidigare mätningar av prognossäkerheten under de senaste åren.						

Nämndmål:

Nämndens verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen beräknar att verksamheterna kan bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och inom beslutad budget.

Kommentar

Nämndens mål förväntas uppfyllas i allt väsentligt under året. Några bedöms dock inte kunna uppfyllas inom beslutad budget. Nämnden redovisar ett nettounderskott med 5,2 mnkr före resultatöverföring. Underskotten finns inom förskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och inom ekonomiskt bistånd. Efter resultatöverföring redovisas ingen avvikelse mot budget.

Alla enheter analyserar noggrant och följer upp kostnader och intäkter varje månad och arbetar vidare med att vidta åtgärder för att minska kostnaderna ytterligare.

Konkurrensutsättning av verksamheter genom upphandling sker enligt aktivitetsplanen. Inga utmaningar har inkommit till nämnden och inga egenregianbud har lagts. Två enheter anmälde att de deltar i Stockholms stads kvalitetsutmärkelse 2014, varav en fullföljde deltagandet. Förvaltningen arrangerade monterutställning och seminarier vid Goda exempelmässan för att sprida kunskaper om välfungerande verksamheter. Antalet besökare från förvaltningen ökade.

Risk- och väsentlighetsanalys (ROV) genomförs av alla enheter. Internkontroll genomförs på enheterna och kontroll av enheternas internkontroll genomförs.

Uppföljning av driftbudget

Netto						
	Utfall	Budget netto	Prognos utfall	Avvikelse prognos budget	Prest-förändr	Avvikelse budget efter prestförändr
Nämnd- o. förvaltningsadmin.	25,9	45,7	45,1	0,6	0,0	0,6
Individ- och familjeomsorg	97,6	122,2	126,7	-4,5	0,0	-4,5
varav socialpsykiatri	34,1	44,3	44,0	0,3	0,0	0,3
Stadsmiljöverksamhet	9,9	13,6	13,6	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	2,6	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0
Internräntor	1,2	1,9	1,9	0,0	0,0	0,0
Förskoleverksamhet	392,3	560,5	593,2	-32,7	29,2	-3,5
Äldreomsorg	381,2	556,9	571,3	-14,4	0,0	-14,4
Stöd o. service till personer m. funktionsnedsättning	174,0	260,1	270,9	-10,8	13,7	2,9
Verksamhet för barn, kultur och fritid	14,0	22,3	22,0	0,3	0,0	0,3
Arbetsmarknadsåtgärder	2,7	4,5	4,5	0,0	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	46,2	67,4	69,2	-1,8	0,0	-1,8
varav handläggning	14,3	22,7	22,2	0,5	0,0	0,5
Övrig verksamhet	1,3	17,8	2,6	15,2	0,0	15,2
Summa sdn	1 148,9	1 676,9	1 725,0	-48,1	42,9	-5,2
Förändring av fond (- ökning, + minskning)						5,2
Summa sdn efter resultatdispositioner						0,0
Beräknade budgetjusteringar						0,0
Resultat efter beräknade budgetjusteringar						0,0

Nämnden har fördelat medel till verksamheterna i enlighet med kommunfullmäktiges prioriteringar, utan några omfördelningar. Ett avdrag har gjorts med 3,49 % för att finansiera den gemensamma administrationen och övrig verksamhet inklusive en förvaltningsgemensam buffert.

Prognosen visar ett nettounderskott om 5,2 mnkr före resultatdispositioner, vilket är oförändrat jämfört med juliprognosen. Underskotten finns inom förskola, individ- och familjeomsorg, ekonomiskt bistånd samt inom äldreomsorg. Efter resultatdispositioner med 5,2 mnkr redovisas ingen avvikelse mot budget. Detta är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Administration och investeringar

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budget-justeringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Nämnd- o. förvaltningsadmin.	0,6	0,0	0,0	0,6	0,6	0,0

Prognosen visar överskott med 0,6 mnkr jämfört med budget före resultatdispositioner, vilket är oförändrat jämfört med juliprognosen. Merparten av överskottet beror på sålda tjänster.

Investeringar inventarier och maskiner

Mnkr	Utfall	Budget netto	Beräknade budgetjusteringar	Prognos utfall	Avvikelse prognos budget
Maskiner och inventarier	1,9	5,0	0,0	5,0	0,0

Ingen avvikelse beräknas mot investeringsplanen.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr	Avvikelse budget efter prestföändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budgetjusteringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Individ- och familjeomsorg	-4,5	0,0	0,0	-4,5	-3,8	-0,7
varav socialpsykiatri	0,3	0,0	0,0	0,3	0,1	0,2

Prognosen för individ- och familjeomsorg visar ett nettounderskott med 4,5 mnkr jämfört med budget, vilket är en försämring med 0,7 mnkr mot föregående prognos.

Underskottet finns främst inom barn- och ungdomsenheten samt vuxenheten. Sammantaget visar barn- och ungdomsenheten ett underskott på 3,1 mnkr mot budget. Myndighetsutövningen inom barn- och ungdomsenheten redovisar ett nettounderskott på 3,4 mnkr, vilket är en försämring med 1,0 mnkr. Detta beror främst på dyra vårdplaceringar, varav två på SiS. Totalt nitton barn/ungdomar är placerade i jourhem och för merparten söks familjehem. Det är fortsatt höga kostnader för inhyrd personal i avvaktan på tillsättning av socialsekreteraranställningar. Överskott finns inom familjestöd.

Vuxenheten redovisar ett underskott med 2,7 mnkr vilket är en försämring med 0,1 mnkr mot föregående prognos. Försämringen beror på kostnader för vårdplaceringar av personer som annars sannolikt hade behövt LVM-vård. Enheten har fortsatta höga kostnader för boende och behandlingsinsatser för bland annat unga med samsjuklighet.

Socialpsykiatrien visar ett överskott som finns inom beställarenheten funktionsnedsättning/socialpsykiatri och boendestödet. Ett underskott finns inom sysselsättningsverksamheten inom utförarna för socialpsykiatri.

Stadsmiljöverksamhet och investeringar

Mnkr	Avvikelse budget efter prestföändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budgetjusteringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Stadsmiljöverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Prognosen visar ingen avvikelse jämfört med budget.

Kapitalkostnader

Prognosen visar ingen avvikelse jämfört med budget.

Parkinvesteringar

Mnkr	Utfall	Budget netto	Beräknade ombudgeteringar	Prognos utfall	Avvikelse prognos budget
Parkinvesteringar	2,8	15,3	0,0	15,3	0,0

Prognosen för investeringsutgifter visar ingen avvikelse mot investeringsplanen.

Förskola

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budgetjusteringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Förskoleverksamhet	-3,5	3,5	0,0	0,0	-3,8	0,3

Prognosen visar före resultatdispositioner och budgetjusteringar ett underskott med 3,5 mnkr jämfört med budget. Detta är en förbättring med 0,3 mnkr jämfört med tidigare prognos. Efter resultatdispositioner visar prognosen ingen avvikelse mot budget. Prestationsförändringarna beräknas uppgå till 29,2 mnkr netto varav 4,7 mnkr avser barnomsorgsgaranti och 5,0 mnkr avser förskolor med höga hyror. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under perioden.

Äldreomsorg

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat-dispositioner	Beräknade budgetjusteringar	Avvikelse efter resultat-dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Äldreomsorg	-14,4	2,3	0,0	-12,1	-13,9	-0,5

Prognosen visar ett underskott med 14,4 mnkr jämfört med budget före resultatdispositioner, vilket är en försämring med 0,5 mnkr i jämförelse med prognosen föregående månad. Efter resultatdispositioner redovisas ett underskott med 12,1 mnkr.

Inom beställarsidan är underskottet oförändrat i jämförelse med föregående månad. Osäkerheten om effekterna av hemtjänstens nya ersättningssystem är fortfarande stor. Även ett förhållandevis stort antal placerade på vård- och omsorgsboende med demensinriktning innebär högre kostnader till följd av en högre ersättningsnivå från 2014 för demensinriktning.

Inom utförarsidan har hemtjänstens underskott försämrats ytterligare till följd av ökade personalkostnader. Under våren har en extern konsult anlåtats för att se över hemtjänstens organisation och utifrån den rapport som levererats kommer åtgärder att vidtas. Fortfarande råder en stor osäkerhet om effekterna av hemtjänstens nya ersättningssystem. Flera äldre har även önskat bo kvar i hemmet med ökade behov av omsorg vilket har inneburit ökade kostnader genom dubbelbemanning av hemtjänsten och ökade insatser på nätterna. En förbättring av de ekonomiska förutsättningarna har däremot skett inom Fruängsgårdens servicehus på grund av ökade intäkter. Servicehusen har fortfarande ett antal tomma lägenheter. I dagsläget finns det på Trekantens servicehus sex tomma lägenheter, vilket är en förbättring med fem platser i jämförelse med föregående månad. Fruängsgården har tio tomma lägenheter. Sammanlagt innebär de tomma lägenheterna ett stort intäktsbortfall. Även Axelsbergs vård- och omsorgsboende uppvisar fortsatt underskott och åtgärder har vidtagits genom att se över schemalaggningsen.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat- dispositioner	Beräknade budget- justeringar	Avvikelse efter resultat- dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Stöd o. service till personer m. funktionsnedsättning	2,9	-0,6	0,0	2,3	1,7	1,2

Prognosen visar ett nettoöverskott med 2,9 mnkr jämfört med budget vilket är en förbättring med 1,2 mnkr mot föregående prognos. Efter resultatdispositioner med 0,6 mnkr redovisas ett överskott med 2,3 mnkr.

Beställarenheten funktionsnedsättning visar ett överskott på 1,5 mnkr, men det finns en viss osäkerhet om nya placeringar.

Ett underskott om 1,5 mnkr finns inom assistansenheten, där två brukare med höga hjälpinsatser har flyttat från kommunen samtidigt som enheten har kvar personalkostnaderna och därmed övertalighet för cirka tretton personer.

Överskott finns inom utförarenheterna varav några är resultatenheter.

Kultur- och föreningsverksamhet

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat- dispositioner	Beräknade budget- justeringar	Avvikelse efter resultat- dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Kultur- o. förening	0,3	0,0	0,0	0,3	0,2	0,1

Prognosen för verksamheter för barn, kultur- och fritid visar ett överskott med 0,3 mnkr mot budget. Inom verksamheten för barn, kultur och fritid ingår verksamheter för barn- och ungdom (avdelningen för social omsorg), kolloverksamhet (förskoleavdelningen) samt kultur- och föreningsbidrag (sambhällsplaneringsavdelningen). Överskottet finns huvudsakligen inom kolloverksamhet.

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat- dispositioner	Beräknade budget- justeringar	Avvikelse efter resultat- dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Arbetsmarknadsåtgärder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Prognosen visar ingen avvikelse jämfört med budget. Förvaltningen har beviljats 1,5 mnkr inom ramen Söderutsvisionen samt 0,3 mnkr medel av Vackra Stockholm för ferieungdomar.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat- dispositioner	Beräknade budget- justeringar	Avvikelse efter resultat- dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Ekonomiskt bistånd	-1,8	0,0	0,0	-1,8	-1,8	0,0
varav handläggning	0,5	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0

Prognosen visar ett underskott med 1,8 mnkr jämfört med budget vilket är oförändrat mot föregående prognos. Underskottet beror främst att det genomsnittliga bidraget per hushåll har ökat. En faktor som tycks bidra till det ökade bidraget är högre bostadskostnader. Enheten har fortsatt höga kostnader för tillfälliga boenden för bostadslösa.

Övriga verksamheter

Mnkr	Avvikelse budget efter prestförändr	Resultat- dispositioner	Beräknade budget- justeringar	Avvikelse efter resultat- dispositioner o budgetjust.	Prognos avvikelse juli	Förändr. Prognos avvikelse
Övrig verksamhet	15,2	0,0	0,0	15,2	15,6	-0,4

Under övriga verksamheter har medel reserverats för extraordinära kostnader som omstruktureringskostnader samt en förvaltningsgemensam buffert. Prognosen visar ett överskott med 15,2 mnkr.

Resultatenheter

Totalt fördes 22,3 mnkr över från år 2013. Resultatöverföring till 2015 beräknas till 17,1 mnkr i ackumulerat överskott.

Förskola

Ett ackumulerat överskott med 9,4 mnkr fördes över från 2013. Resultatenheterna disponerar 3,5 mnkr av tidigare års resultat i huvudsak beroende på ökade personalkostnader för bl.a. karriärväxling och ökade kostnader för barn i behov av särskilt stöd. Resultatöverföring till 2015 beräknas till ett överskott med 5,9 mnkr.

Äldreomsorgen

Ett ackumulerat överskott med 2,4 mnkr fördes över från 2013. Den ackumulerade resultatöverföringen till 2015 beräknas bli 0,2 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Ett ackumulerat överskott med 10,4 mnkr fördes över från 2013. Enheterna räknar med ett överskott på 0,6 mnkr för 2014. Resultatöverföringen till 2015 beräknas till ett överskott med 11,0 mnkr.

Investeringar

I budget 2014 finns avsatta medel om 20,3 mnkr för investeringar. Budgeten är fördelat på 8,3 mnkr för parker varav 0,8 mnkr avser ombudgetering från 2013 genom en förskjutning av investeringen i Sannadalsparken, 7,0 mnkr för tillgänglighetsinvesteringar samt 5,0 mnkr för maskiner och inventarier. Medel som avsatts för investeringar i parker bedöms förbrukas i sin helhet under 2014. Medel för maskiner och inventarier bedöms förbrukas under 2014 i huvudsak för utrustning till nya förskoleavdelningar.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Betydande projekt som inte är investeringar

Omslutningsförändringar

Nämnden redovisar omslutningsförändringar med 14,4 mnkr enligt nedan.

Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen

Uppföljning av budget 2014 - Tertiärrapport 2 per den 31 augusti

Av nämnden redovisade omslutningsförändringar

(-) = minskade kostnader/ökade intäkter

mnkr	Kostnader	Intäkter
------	-----------	----------

Av nämnden redovisade omslutningsförändringar

Anslag för nämndens verksamhet

Ökade kostnader/intäkter för:

Individ- och familjeomsorg

Projekten

- Cannabis	1,4	-1,4
- Sociala insatsgruppen		
- Prio-medel barn		
- Prio-medel vuxen social psykiatri		
- Hälsoinspiration på Liljeholmsberget		
- Ung hälsa kunskap och gemenskap		
- Patologiskt samlande		

Äldreomsorg

Projekt Bättre samverkan - bättre liv och ungdomsbesök	2,0	-2,0
Försäljning till andra förvaltningar	8,0	-8,0

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Försäljning till andra förvaltningar	0,5	-0,5
--------------------------------------	-----	------

Arbetsmarknadsåtgärder vh 17

Söderutsvision (feriearbetare)	1,5	-1,5
--------------------------------	-----	------

Administration

Försäljning till andra förvaltningar (administration)	0,6	-0,6
Projektet Cross Innovation Project	0,4	-0,4

Summa	14,4	-14,4
--------------	-------------	--------------

Budgetjusteringar

Hägersten-Liljeholmen Stadsdelsnämnd ansöker inte om några budgetjusteringar.

Medel för lokaländamål

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har rekviderat stimulansbidrag för utbyggnad av förskolan med 10,4 mnkr under 2014. För första halvåret 2014 kommer förvaltningen att få ett bidrag för förskolor med hög hyra på 2,5 mnkr. För utbyggnad av en servicebostad för perso-

ner med funktionsnedsättning kommer stadsdelsnämnden rekvirera beviljade stimulansbidrag med 0,6 mnkr under 2014.

Förskolan Årstaberg behöver avvecklas i förtid då en skola ska byggas där förskolepaviljongerna står. Kostnaden för att avveckla förskolan Årstaberg i förtid i förhållande till tecknade hyresavtal med paviljongleverantören uppskattas till 8,2 mnkr om förskolan avvecklas under sommaren 2015 och uppskattas till 1,9 mnkr om förskolan avvecklas under sommaren 2016. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd kommer att ansöka om kompensation för dessa kostnader i tertialrapport 2015 eller 2016.

Analys av balansräkning

Balansomslutningen har ökat med 0,7 mnkr sedan 2013 års tertialbokslut till 228,7 mnkr.

Anläggningstillgångarna har ökat med 3,0 mnkr där största ökningen är maskiner och inventarier.

Omsättningstillgångarna har minskat med 2,3 mnkr där den största skillnaden beror på stora fakturor i interna kundfordringar mot finansförvaltningen för stimulansbidrag, som var 4,0 mnkr högre 2013. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 1,5 mnkr vilket till största delen också beror på högre upplupna intäkter för äldre- och handikappomsorg (Paraplyet).

På skuldsidan har kortfristiga skulder ökat med 0,6 mnkr. Leverantörsskulder har ökat med 10,8 mnkr då det kommit in fler fakturor än 2013, samt att det fanns några stora kreditfakturor i leverantörsreskontran 2013. Övriga kortfristiga skulder har minskat med 2,0 mnkr då antalet personer som vi får ersättning för inom LASS har minskat. Upplupna löner och sociala avgifter har minskat med 10,6 mnkr då retroaktiva löner fanns med 2013 men har redan betalats ut för 2014. Förutbetalda intäkter har minskat med 2,1 mnkr beroende på lägre intäkter för stimulansbidragen. Upplupna kostnader har ökat med 2,7 mnkr till största delen beroende på periodisering för beställarenheten äldreomsorg.

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Målet uppfylls. Styrningen och uppföljningen av nämndens verksamhet är tydlig. Nämndens internkontrollplan bygger på enhetens risk- och väsenlighetsanalys och eventuella kompletteringar från avdelningarna. Planen följs upp i samband med årsredovisningen.

Enligt revisionens årsrapport för 2013 har stadsdelsnämnden i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll har varit tillräcklig och räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande.

Förskolan Paletten och entreprenaden Broder Pehr var anmälda till stadens kvalitetsutmärkelse men endast förskolan fullföljde deltagandet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna		3,2 %		3,19 %	minska	2014
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen		2 st.		2 st.	tas fram av nämnden	2014
Kommentar Under 2014 anmälades två enheter, varav en fullföljde deltagandet i stadens kvalitetsutmärkelse.						

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
 Kommunstyrelsen ska i samverkan med servicenämnden, stadsdelsnämnderna se över riktlinjerna för vårdnadsbidrag	2014-01-01	2014-12-31	
 Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna införa central avgiftshantering för bland annat förskola	2014-01-01	2014-12-31	
 Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och de fristående förskolorna införa den nya gemensamma ingången till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer	2014-01-01	2014-12-31	
 Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Administrationens andel av de totala kostnaderna ska minska jämfört med år 2013

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Fortsatt effektivisering av administrationen beräknas minska dess andel av de totala kostnaderna.

Kommentar

Årsmålet bedöms kunna uppfyllas. Administrationens andel av de totala kostnaderna har minskat kontinuerligt.

Nämndmål:

Styrningen och uppföljningen av verksamhet och ekonomi ska vara tydlig

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Genom hög delaktighet i framtagandet av verksamhetsplan, anvisningar och uppföljningsrapporter säkerställs en tydlig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi.

Kommentar

Styrningen och uppföljningen av nämndens verksamhet är godkänd enligt revisionens årsrapport och måluppfyllelsen är hög. Alla enheter har gjort risk- och väsentlighetsanalys inför verksamhetsplanen 2014 och lämnat till respektive avdelning för sammanställning. Avdelningarnas risk- och väsentlighetsanalys har utgjort underlag för nämndens internkontrollplan. Granskning av den interna kontrollen genomförs i enlighet med nämndens internkontrollplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Internkontroll ska genomföras och dokumenteras i ILS-webben inom samtliga avdelningar och enheter.	2014-01-01	2014-12-31	

Synpunkter och klagomål

Förskolan

Förskolorna har hanterat de flesta synpunkter, klagomål och förslag, främst på respektive enhet för att snabbt åtgärdat eventuella brister. Det är viktigt att frågor som berör förskolorna hanterats lokalt inom enheten. På så sätt har eventuella fel och brister kunnat hanteras snabbt och rutiner justerats. Skriftliga synpunkter diarieförs.

Totalt har 30 ärenden diarieförts som synpunkt/klagomål varav de flesta har berört förskolans verksamhet eller synpunkter på tilldelad förskoleplats. Flera ärenden handlar om personalomsättning, Två synpunkter har gällt miljö och säkerhet, verksamheten, någon om maten. Även beröm har lämnats.

Avdelningen för samhällsplanering

Hittills har 231 synpunkter och klagomål från medborgare registrerats hos förvaltningen under året. Anledningen till det ökade antalet i förhållande till tidigare år beror på stadens ärendehanteringssystem "Synpunktsportalen" som slog igenom vid årsskiftet samt den tillkopplade appen "Tyck till." Systemet har gjort det lättare för medborgare att direkt via Internet rapportera in synpunkter, klagomål, mm. och har även bidragit till att inkomna ärenden besvaras och åtgärdas snabbare då rätt tjänsteman genast kan ta del av ärendet. Synpunkterna och klagomålen handlar ofta om frågor som rör nedskräpning, snöröjning, önskemål om åtgärder i parker mm.

När inkomna synpunkter har berört andra förvaltningar i staden har de vidarebefordrats omgående. Synpunkter som berör investeringar genomförs utifrån tillgängliga resurser. Avdelningen strävar alltid efter att besvara och åtgärda inkomna synpunkter så snart som möjligt. Synpunktsportalen har varit ett viktigt verktyg i detta arbete.

Social omsorg

Hittills under året har 12 synpunkter och klagomål som rör social omsorgs verksamheter registrerats hos förvaltningen. Synpunkterna har i sex fall rört handläggning vid barn- och ung-

domsenheten, i ett fall bemötande från enheten för ekonomiskt bistånd, i ett fall synpunkter på personal vid en av de socialpsykiatriska verksamheterna, i ett fall klagomål på utförare vid assistansenheten, i ett fall synpunkter på packning inför resa vid gruppboende samt i ett fall rört beröm och förslag på förbättring vid en socialpsykiatrisk utförarverksamhet. En skrivelse rör konsekvenserna för verksamheten i Aspudsparken under ombyggnaden av utemiljön. Alla som hört av sig har fått svar i lämplig form och omfattning.

Sex rapporter enligt lex Sarah har inkommit under januari-augusti varav en från stöd- och aktivitetsenheten, en från Liljeholmens gruppboenden och fyra från Hägerstens gruppboenden. Färdiga lex Sarah-utredningar anmäls till sociala delegationen.

Sju beslut har kommit från Inspektionen för vård och omsorg i ärenden som nämnden tidigare yttrat sig över. Samtliga beslut har anmälts på sociala delegationen.

Äldreomsorg

Hantering av synpunkter och avvikelser/brister ingår i enheternas systematiska kvalitets- och förbättringsarbete.

Hittills i år har 15 synpunkter på äldreomsorgen inkommit och registrerats, varav två synpunkter via stadens kontaktcenter Äldre direkt. Beställarenheten äldre har fått ett klagomål angående hanteringen vid byte av hemtjänst. Fem klagomål har gällt hemtjänstens insatser, sex synpunkter på vården och omsorgen på servicehusen och två synpunkter på hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboende. En synpunkt har lämnats från personal om arbetsmiljön på servicehus.

Avvikelser gällande hälso- och sjukvårdsinsatser har rapporterats till medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS. De handlar främst om uteblivna läkemedel samt fall, där boende har ramlat vid egen förflyttning. De flesta fallolyckorna leder inte till någon skada. En anmälan enligt Lex Maria har gjorts om händelse vid vård- och omsorgsboende som drivs på entreprenad.

Information om tre lex Sarah-rapport har inkommit från privata utförare inom valfrihetssystemet, dels från två privat hemtjänstutförare och dels från ett privat vård- och omsorgsboende, där Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har beställt vård- och omsorgsboende för den boendes räkning. En lex Sarah-rapport på vård- och omsorgsboende i egen regi har inkommit.

Stadsdelsnämndens sociala delegation informeras om ärenden enligt lex Maria och lex Sarah.

Ett beslut har kommit från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) gällande ärende om klagomål på vård och behandling av en boende på servicehus. Ärendet avslutas utan kritik. Beslutet har anmälts på stadsdelsnämndens sociala delegation.

Övrigt